

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Diplomová práce

Zásada opatrnosti v účetnictví

Precautionary principle in accounting

Bc. Lucie Menclová

Plzeň 2013

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma

„Zásada opatrnosti v účetnictví“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího diplomové práce a za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V Plzni 25. 4. 2013

.....

podpis autora

Poděkování

Děkuji vedoucí práce Ing. Jitce Zborkové za její odborné rady, cenné připomínky a metodické vedení této práce.

Ráda bych také poděkovala panu Mgr. Tomáši Vodičkovi z Odborné školy výroby a služeb, který mi tak narychlo a velice ochotně poskytnul informace nezbytné pro dokončení této diplomové práce.

Obsah

Úvod.....	7
1 Účetní systémy	9
1.1 Porovnání US GAAP, IFRS a českých předpisů.....	10
1.2 Všeobecně uznávané účetní zásady.....	12
1.3 Účetní zásady ČR.....	17
1.4 Účetní zásady IFRS.....	20
1.5 Účetní zásady US GAAP.....	23
2 Zásada opatrnosti	25
3 Nástroje.....	28
3.1 Oceňování.....	28
3.1.1 Oceňování dle českých předpisů.....	28
3.1.2 Oceňování dle IFRS.....	31
3.1.3 Oceňování dle US GAAP.....	34
3.2 Rezervy.....	34
3.2.1 Rezervy dle českých předpisů.....	35
3.2.2 Rezervy dle IFRS.....	37
3.2.3 Rezervy dle US GAAP.....	38
3.3 Opravné položky.....	39
3.3.1 Opravné položky dle českých předpisů.....	39
3.3.2 Opravné položky dle IFRS.....	41
3.3.3 Opravné položky dle US GAAP.....	43
3.4 Odpisování dlouhodobého majetku.....	44
3.4.1 Odpisování dle českých předpisů.....	45
3.4.2 Odpisování dle IFRS.....	47
3.4.3 Odpisování dle US GAAP.....	48

4	Analýza zásady opatrnosti ve společnosti s ručením omezeným.....	49
4.1	Charakteristika společnosti	49
4.2	Rezervy	50
4.3	Opravné položky	54
5	Analýza zásady opatrnosti v příspěvkové organizaci.....	57
5.1	Charakteristika školy	57
5.2	Financování	58
5.3	Fondy	60
5.4	Stanovení odpisového plánu	62
5.5	Odpisy majetku školy	63
	Závěr.....	68
	Seznam tabulek.....	70
	Seznam obrázků	70
	Seznam použitých zkratk	71
	Seznam literatury	72
	Seznam příloh	76
	Abstrakt	83
	Abstract	84

Úvod

„Účty a knihy obchodní vedou se k tomu účelu, aby obchodník, průmyslník, řemeslník anebo kterýkoli jiný podnikatel seznal stav svého jmění, aby věděl, z jakých částí se jeho jmění skládá, zdali mu ubývá nebo přibývá, vydělal-li či prodělal, aby povždy měl přehled veškerého svého jednání obchodního, aby v každé chvíli věděl, u koho má co pohledávati a komu je co dlužen, aby měl vědomost o tom, jaké jsou jeho zásoby, mnoho-li má míti a mnoho-li skutečně má hotových peněz. Poskytuje tedy účetnictví věrný obraz činnosti obchodníkovi vůbec a přehled veškerých obchodních případů. Bez pořádného vedení knih nikdy nelze obchodníku prospívati, kdyby výdělky jeho byly sebeznačnější.“

Tento citát Petra Kheila z roku 1897 vystihuje účetní zásady, kterými se zabývá tato diplomová práce.

Všeobecně uznávané účetní zásady jsou akceptovány po celém světě. Řídí se jimi všechny účetní systémy a je jedno, jestli jsou založeny na zvykovém právu nebo regulovány právními normami. Dodržování všeobecně uznávaných zásad vyplývá z požadavku věrného a poctivého zobrazení skutečnosti, což představuje základní cíl účetnictví. Aby účetnictví poskytovalo věrný a poctivý obraz skutečnosti je nezbytné, aby účetní jednotka dodržovala nejen všeobecně uznávané účetní zásady, ale také účetní zásady stanovené zákony dané země.

Tato práce je zaměřená na účetní zásady, zejména na zásadu opatrnosti. Respektováním této zásady berou účetní jednotky ohled na možná rizika a ztráty a jejich vliv na budoucí hospodaření podniku. Nedochozí k nadhodnocování výnosů a majetku ani k podhodnocování nákladů a závazků účetní jednotky.

Cílem této práce je představit zásadu opatrnosti a nástroje, které ji v účetnictví zajišťují. Mezi tyto nástroje patří zejména oceňování, rezervy, opravné položky a odpisování. Jednotlivé nástroje zásady opatrnosti jsou představené z hlediska české legislativy, IFRS a US GAAP.

První část diplomové práce se zaměřuje na všeobecně uznávané zásady, a to z pohledu světových účetních systémů a dále českých účetních předpisů. Následující část analyzuje zásadu opatrnosti a účetní nástroje pro její dosažení. Dále se tato část diplomové práce zabývá komparací účetních nástrojů zásady opatrnosti z pohledu jednotlivých účetních systémů.

Závěrečná část aplikuje zásadu opatrnosti na příkladu konkrétních subjektů. Autorka zvolila pro oblast rezerv a opravných položek podnik Power, s. r. o., protože se jedná o větší podnik, kterého se tato problematika týká z účetního i daňového pohledu. Vybraná společnost účtuje podle českých standardů i podle US GAAP, a proto je také vhodná pro tuto práci.

Jako další nástroj pro aplikaci zásady opatrnosti byla vybrána problematika odpisování. Odpisování se týká všech podnikatelských i nepodnikatelských subjektů, které evidují dlouhodobý majetek. Autorka se rozhodla zaměřit na příspěvkovou organizaci, protože také musí dodržovat zákon o účetnictví. Z pohledu jejich financování a hospodaření je jejich odpisování odlišné od podnikatelských subjektů, a proto byla tato problematika dále vysvětlena.

1 Účetní systémy

Účetní systém představuje soustavu pravidel a postupů k získávání a předkládání účetních dat a jejich transformaci do soustavy informací o procesech podniku, která odráží potřeby jejich uživatelů. Ve světě existuje velké množství účetních systémů, ty se od sebe odlišují např. mírou regulace účetnictví, vztahem mezi účetnictvím a daněmi, okruhem uživatelů, zohledněním inflace, vykazováním daně ze zisku, způsobem tvorby účetních pravidel atd.

Účetní systémy lze rozdělit do čtyř základních modelů se společnými vlastnostmi:

1) Anglosaský model

Anglosaský model se uplatňuje v anglicky mluvících zemích zejména v USA, Velké Británii, Nizozemsku, Kanadě a Austrálii. Tento model je založen na zvykovém právu, tzn. na dlouhodobých tradicích všeobecně akceptovaných a dodržovaných veřejností a státem. Účetní informace jsou určeny hlavně pro investory a majitele akcií a dluhopisů. Účetnictví je samoregulováno prostřednictvím profesních organizací. Stát do legislativy týkající se účetnictví zasahuje jen v případě určitého konfliktu, jinak to nechává na profesních organizacích. Finanční účetnictví je oddělené od účetnictví pro daňové účely. US GAAP jsou aplikované „dobrovolně-povinně“, tzn. firmy mohou používat US GAAP, protože jsou pro ně výhodné, ale musí je používat, pokud chtějí obchodovat na burzách cenných papírů. Obecně platí „co není zakázáno, je dovoleno“.

[16]

2) Kontinentální model

Tento model se používá v Evropě, Japonsku a ve francouzsky mluvících afrických státech. Mezi hlavní reprezentanty patří Francie, Itálie, Německo, Norsko, Švédsko. Účetní informace jsou určeny pro potřeby věřitelů, pro stát i pro banky. Účetnictví je regulováno státem prostřednictvím právních norem. Finanční účetnictví je spojené s daňovými zákony. Obecně platí „co není dovoleno je zakázáno“.

3) Jihoamerický model

Používá se ve státech Jižní Ameriky, např. v Brazílii, Argentině. Účetní informace jsou určeny pro potřeby státu. Protože je v těchto zemích vysoká míra inflace používá se zde inflační účetnictví. Finanční účetnictví je spojeno se zdaňováním.

4) Smíšený model

Do tohoto modelu se řadí zbytek zemí, hlavně země bývalého východního bloku. Tento model v sobě zahrnuje jak prvky kontinentálního modelu, tak i anglosaského modelu. [12]

1.1 Porovnání US GAAP, IFRS a českých předpisů

US GAAP jsou všeobecně uznávané účetní standardy, které patří do skupiny anglosaských účetních modelů. US GAAP poskytují odpovídající informace především investorům, majitelům akcií, držitelům dluhopisů a dalším zájmovým skupinám obchodující na rozvinutém trhu. Vychází z poznatků z ekonomické praxe, ze zkušeností a nejlepších praktik. Postupně vznikaly díky pádu americké burzy v roce 1929 a následné světové hospodářské krizi. Za jeden z důvodů pádu americké burzy je označována nízká vypovídací schopnost účetních informací. Proto rozhodla burzovní instituce SEC o vytvoření účetních metod, zásad a forem sestavování účetních výkazů pro společnosti obchodující na burze, jejichž tvorbou byl pověřen Výbor pro vydávání účetních standardů FASB. US GAAP jsou povinné jen pro společnosti, jejichž akcie jsou veřejně obchodovatelné. [12]

Mezinárodní standardy účetního výkaznictví - IFRS nelze na rozdíl od US GAAP zařadit do některého z účetních systémů, protože jsou vytvářeny, aby se staly jediným světovým účetnictvím. Jejich tvorba není založena na vývoji a požadavcích ekonomické praxe, ani na zkušenostech, jak je tomu u US GAAP. Ale vznikají na základě politického rozhodnutí. [11]

V roce 1973 byl založen Výbor pro mezinárodní účetní standardy IASC na základě dohody mezi profesními účetními institucemi z celého světa. Jeho cílem bylo vytvoření jednotných účetních zásad, které používají při finančním vykazování podniky na celém světě. V roce 2001 vznikla nová struktura zajišťující vyšší nezávislost na podnicích a větší důraz na tvorbu standardů. Došlo k přeměně IASC na IASB. [14]

IFRS tedy představují soubor standardů vydávaných IASB. Jsou zaměřené hlavně na sestavování finančních výkazů a poskytování informací majitelům, investorům a dalším uživatelům kapitálového trhu. Na základě těchto informací se také provádí audit účetní jednotky.

Stejně jako US GAAP, tak i IFRS neumožňuje vykonávat státní dozor nad společnostmi ani kontrolovat kvalitu daňové správy, ale poskytuje informace finančnímu trhu. [11]

V posledních letech dochází k harmonizaci US GAAP a IFRS s cílem dosažení souladu mezi těmito systémy. US GAAP představuje nejucelenější a nejpropracovanější systém standardů. Je historicky starší, a proto je brán jako vzor, ke kterému se snaží IFRS přiblížit.

V poslední době neprobíhala jenom harmonizace US GAAP a IFRS, ale také docházelo k přibližování českých účetních předpisů k mezinárodním standardům. Evropská unie, kterou je ČR součástí, přijala v roce 2002 účetní směrnici o aplikaci IFRS. Podle zákona o účetnictví musí v ČR používat IFRS účetní jednotky, které jsou obchodní společnostmi a konsolidující účetní jednotky, které jsou emitentem cenných papírů registrovaných na regulovaném trhu cenných papírů v členských státech EU. Od roku 2011 může použít IFRS, upravené právem EU pro účtování a sestavení účetní závěrky, účetní jednotka, která je ovládanou osobou nebo osobou pod společným vlivem, pokud bude k rozvahovému dni povinna podrobit se sestavení konsolidované účetní závěrky za použití IFRS. A také může použít IFRS účetní jednotka, je obchodní společností a je ovládající osobou, pokud bude k rozvahovému dni sestavovat konsolidovanou účetní závěrku za použití IFRS. [14]

Existuje několik rozdílů mezi českým účetním systémem a mezinárodními účetními systémy. České účetní předpisy úzce souvisí s daňovými zákony. Účetní informace tedy slouží spíše pro finanční úřady, zatímco IFRS i US GAAP se zaměřují na více uživatelů, ať už to jsou investoři, vlastníci cenných papírů, banky, nebo dodavatelé. US GAAP i IFRS dávají jen určitá doporučení a postupy, jak se vyrovnat s účetními problémy i s účetnictvím obecně. To neplatí v ČR, kde jsou v českých předpisech podrobně stanoveny základní postupy účtování.

US GAAP zpracovává FASB. Jedná se o nezávislou a nevládní organizaci stejnou jakou je IASC, která tvoří IFRS. Zatímco účetnictví v České republice upravuje stát.

1.2 Všeobecně uznávané účetní zásady

Účetní zásady představují soubor pravidel a principů dodržovaných účetními jednotkami nejen při sestavování a vedení účetnictví, ale i při předkládání účetních výkazů. Každý účetní systém musí respektovat základní zásady dodržované při:

- vedení účetnictví
- sestavování účetních výkazů
- předkládání účetních výkazů uživatelů

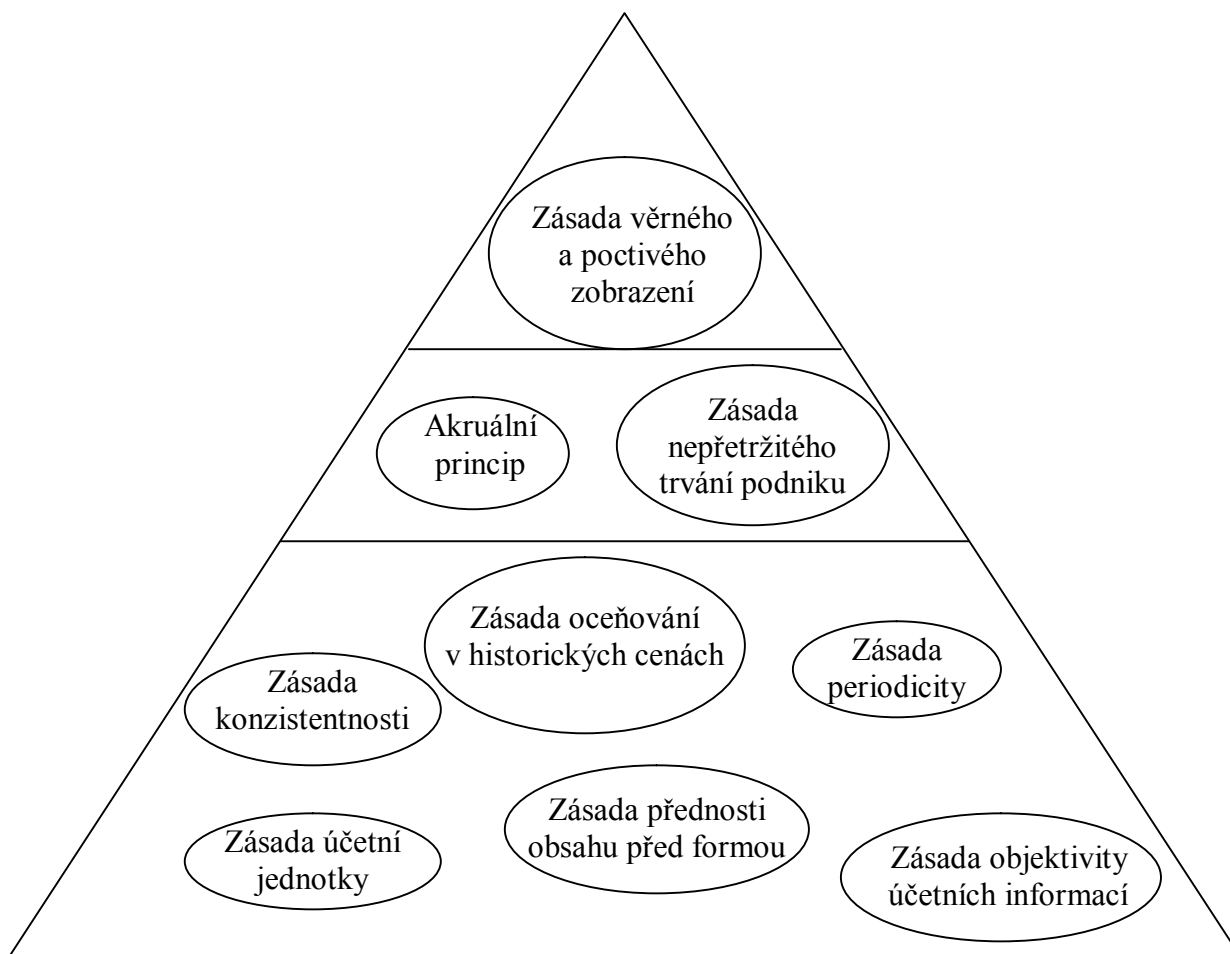
Některé účetní zásady lze označit jako všeobecně uznávané účetní zásady a to z toho důvodu, že jsou aplikované po celém světě. Bez ohledu na to, jestli se jedná o kontinentální nebo anglosaský účetní model. Jak již bylo uvedeno v předchozí kapitole, anglosaský model je založen na zvykovém právu, proto neklade důraz na právní úpravu účetnictví. Opakem je kontinentální model, do kterého se řadí ČR.

US GAAP i IFRS poskytují určitá doporučení a postupy jak vést účetnictví. Jejich součástí jsou koncepční rámce, kde je možné nalézt informace o účetních zásadách. Účetnictví v České republice je upraveno zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, základními vyhláškami ministerstva financí a českými účetními standardy. Zákon o účetnictví uvádí elementární všeobecně uznávané účetní zásady.

Dodržování všeobecně uznávaných účetních zásad vyplývá z požadavku věrného a poctivého zobrazení skutečnosti. Základním cílem účetnictví je totiž podávat věrný a poctivý obraz o stavu a pohybu majetku a závazků společnosti v peněžním vyjádření.

Zásada věrného a poctivého zobrazení skutečnosti představuje tedy nejvyšší zásadu nadřazenou všem ostatním zásadám, jak je vidět na níže uvedeném obrázku. Mezi hlavní zásady lze zařadit i aktuální princip a zásadu nepřetržitého trvání podniku. Ostatní zásady jsou si rovnocenné.

Obr. č. 1 Všeobecně uznávané účetní zásady

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013

Mezi všeobecně uznávané účetní zásady nejen v IFRS, US GAAP, ale i v ČR patří:

Zásada věrného a poctivé zobrazení skutečnosti

Účetnictví musí být vedeno tak, aby účetní závěrka podávala věrný a poctivý obraz o předmětu účetnictví a finanční situaci podniku. Zobrazení je věrné, když obsah účetní závěrky odpovídá skutečnosti, která je v souladu s účetními metodami a zákonem o účetnictví. Zobrazení je poctivé, když jsou účetní metody použity tak, aby vedly k dosažení věrnosti. Jestliže dojde k tomu, že účetní metody stanovené v právních předpisech nejsou v souladu s touto zásadou, je podnik povinen podat věrný a poctivý obraz skutečnosti. [28]

Respektováním této zásady se zjistí současná i budoucí finanční pozice podniku. Jde hlavně o to, aby účetní výkazy poskytovaly věrný a poctivý obraz o majetku, závazcích, nákladech, výnosech, zisku i ztrátě. Aby byla tato zásada dosažena, je nutné správně ocenit majetek a závazky. V anglosaských zemích je tato zásada naplněna při respektování všeobecně uznávaných zásad. V České republice je tento požadavek spjat se zákonem o účetnictví. Věrnost představuje spíše objektivní složku účetního zobrazení. Jde o to, aby v účetnictví nedocházelo ke zkreslování skutečnosti. Zatímco poctivost představuje subjektivní složku. Poctivost představuje takové vlastnosti jako je spolehlivost, svědomitost a nepředpojatost. [15]

Zásada nepřetržitého trvání podniku

Neomezené trvání účetní jednotky znamená, že není známá žádná skutečnost, která by společnost omezovala nebo jí bránila v další činnosti. Účetní jednotky musí používat metody a postupy vycházející z této zásady. Jestliže dojde např. ke konkurzu, likvidaci nebo nucené správě, je účetní jednotka povinna použít účetní metody, způsoby oceňování, vykazování nákladů a výnosů stanovených na základě zvláštních standardů. O této změně metod a postupů je nutné informovat v příloze účetní závěrky. [32]

Akruální princip

Akruální princip znamená, že o účetním případě se musí účtovat v okamžiku jeho uskutečnění a ne až v době přijetí nebo výdaje peněžních prostředků, popřípadě jiných ekvivalentů. Je důležité všechny transakce a skutečnosti zobrazit v účetních knihách a vykázat v účetní závěrce v období, ve kterém tyto transakce a skutečnosti nastaly.

Zásada účetní jednotky

Účetní jednotka představuje určitý vymezený podnik, za který se sledují náklady, výnosy, zjišťuje se výsledek hospodaření, stav a pohyb majetku a sestavují se účetní výkazy. Je možné v rámci této účetní jednotky vytvořit vnitřní účetní systém. To znamená, že se účetní jednotka rozdělí např. na střediska, divize nebo provozovny, za které se vede samostatné účetnictví, ale celkové výsledky se sestaví za celou účetní jednotku. [3]

Zásada periodicity

Tato zásada souvisí se zásadou nepřetržitého trvání podniku. Je nutné si stanovit účetní období, pro které se bude sledovat stav a pohyb majetku společnosti a zjišťovat výsledek hospodaření. Účetní výkazy se většinou sestavují jednou ročně a to buď za kalendářní rok, nebo hospodářský rok. Ale je i možné sestavit účetní výkazy za kratší nebo delší období. Důvod sestavování výkazů za zkrácené popřípadě prodloužené účetního období se musí uvést v příloze účetní závěrky. [10]

Zásada konzistentnosti

Jedná se o uplatňování účetních postupů a metod tak, aby tyto postupy a metody byly stálé a neměnné v bezprostředně následujících účetních období. Tato zásada má zajistit věcnou a metodickou stálost, srovnatelnost mezi metodami používanými u účetních operacích, mezi metodami využívanými při oceňování a při sestavování účetních výkazů. Účetní jednotky nesmějí měnit účetní metody a postupy během účetního období a ani v obdobích po sobě jdoucích. Výjimkou je uplatnění jiného právního předpisu nebo jiné přesnější metody. V těchto situacích může účetní jednotka používané postupy změnit, ale musí tyto změny zdůvodnit v příloze k účetní závěrce. [27]

Zásada objektivit y účetních informací

Aktiva, pasiva i jejich změny se účtují až na základě objektivních informací. Účetní informace jsou objektivní, až když je možné doložit účetní doklad související s účetní informací nebo po provedení inventarizace, popřípadě je možné skutečnost ověřit nezávislým znalcem.

Zásada oceňování v historických cenách

Účetní systémy jsou založené na historických cenách, které představují základní způsob oceňování majetku. Majetek je oceněn v peněžních částkách, které byly v době pořízení vynaloženy na jeho získání. Tedy majetek pořízený nákupem nebo vytvořený vlastní činností se oceňuje pořizovací cenou nebo vlastními náklady. Pokud hodnota majetku trvale klesá, pak se musí cena majetku upravit směrem dolů jako snížení hodnoty majetku proti ztrátě. Pokud hodnota majetku roste, tak je možné ocenit majetek ve vyšší hodnotě než je jeho historická cena. [5]

Zásada přednosti obsahu před formou

Účetní případy by měly být účtovány v souladu s jejich ekonomickým obsahem a ne přednostně podle jejich právní formy. Účetní jednotka tedy musí vycházet z podstaty hospodářské operace a ne z její formy, případně z popisu této informace. Může totiž dojít k zamlčení skutečností, které opravdu nastaly. Je tedy nutné zkoumat podstatu hospodářské operace a použít jen takové účetní metody, které budou věrně zobrazovat vzniklou situaci. [16]

V České republice tuto zásadu porušuje leasing. Leasing by měl být uveden v rozvaze, ale není, protože zvítězila forma před obsahem. Právní předpisy říkají, že v rozvaze je uvedeno jen to, co má účetní jednotka ve vlastnictví. Najaté věci formou leasingu účetní jednotka sice používá, ale nemá je ve vlastnictví, a proto nemůžou být zachyceny v rozvaze. V jiných zemích se leasing v rozvaze objevuje.

Ve všech účetních systémech se také musí dodržovat zákaz kompenzace mezi aktivy a pasivy, náklady a výnosy. Existují určité výjimky, kdy je možné porušit zákaz kompenzace. U nás jsou tyto výjimky stanovené v § 58 prováděcí vyhlášky pro podnikatele. Jedná se například o pohledávky a závazky vůči stejné osobě, které mají splatnost do 1 roku a jsou vedeny ve stejných měnách, doměrky a vratky z daní z příjmů, z nepřímých daní a poplatků, rezervy a opravné položky k aktivům, náklady příštích období, zisky a ztráty z přecenění majetku a závazku na reálnou hodnotu, manka a přebytky zásob způsobených neúmyslnou záměnou, atd.

Možnost kompenzace aktiv a závazků musí být povolena ve standardech IFRS. Finanční aktiva a závazky mohou být kompenzovány např., když má podnik právně vymahatelný nárok na kompenzaci a má v úmyslu uhradit netto zůstatek nebo realizovat pohledávku a vypořádat závazek. Podle US GAAP je kompenzace povolena v případě, že si protistrany navzájem dluží stanovitelné částky, je oboustranný úmysl kompenzaci uskutečnit a kompenzace je právně vymahatelná.

[24]

1.3 Účetní zásady ČR

Účetní zásady je možné nalézt v zákoně o účetnictví, v prováděcích vyhláškách k tomuto zákonu nebo v českých účetních standardech. Jednotlivé paragrafy zákona o účetnictví zabývající se účetními zásadami jsou uvedené v následující tabulce.

Tab. č. 1 Přehled účetních zásad a charakteristik v zákoně o účetnictví

Zásady a charakteristiky	Paragraf a odstavec
Věrné a poctivé zobrazení	§ 7, odst. 1, 2
Akruální princip	§ 3 odst. 1
Předpoklad nepřetržitosti trvání podniku	§ 7 odst. 3
Zásada účetní jednotky	§ 1 odst. 2; § 4 odst. 9
Periodicita	§ 3 odst. 2; § 19 odst. 1, 2
Konzistentnost	§ 7 odst. 4
Objektivita účetních informací	§ 6 odst. 1, 2
Oceňování v historických cenách	§ 25
Opatrnost	§ 26
Bilanční kontinuita	§ 19 odst. 4
Zákaz kompenzace	§ 7 odst. 6
Srovnatelnost	§ 7 odst. 4, 5
Spolehlivost, správnost, úplnost, trvanlivost záznamů, včasnost	§ 8 odst. 1, 2, 3, 4, 6 § 19 odst. 6
Srozumitelnost	§ 8 odst. 1, 5
Významnost	§ 19 odst. 6
Průkaznost účetních záznamů	§ 33a

Zdroj: Vlastní zpracování dle v [17], 2013

Účetním zásadám v České republice je také nadřazena zásada věrného a poctivého zobrazení. Aby účetnictví podávalo věrný a poctivý obraz musí být vedeno tak, aby splňovalo následujících šest charakteristik uvedených v § 8 zákona o účetnictví. Účetnictví se tedy musí vést:

- **správně**, aby se dodržely povinnosti uložené zákonem o účetnictví a právními předpisy,
- **úplně**, tzn. do účetního období musí být zaúčtovány všechny účetní operace, které s tímto obdobím souvisí, musí se sestavit nejpozději do konce tohoto období účetní závěrka, vyhotovit výroční zpráva a uveřejnit všechny předepsané informace,
- **průkazným způsobem**, tzn. všechny účetní operace, případy a účetní záznamy musí být doloženy a prokázány předepsaným způsobem,
- **srozumitelně**, tzn. obsah účetních případů musí být určen jednoznačně a spolehlivě, informace musí být srozumitelné pro všechny uživatele finančních výkazů mající dostatečné znalosti z oblasti účetnictví, podnikatelských a ekonomických činností,
- **přehledně**, tzn. všechny účetní doklady, knihy, směrnice a informace o účetních operacích musí být přehledně uspořádány a archivovány,
- musí být zaručena **trvanlivost** účetních záznamů, tzn. společnost musí účetní záznamy zpracovat a uschovat na základě podmínek stanovených zákonem o účetnictví.

Kromě již zmíněných všeobecně uznávaných zásad se na základě české legislativy musí dodržovat i následující zásady:

Zásada bilanční kontinuity

Bilanční kontinuita znamená, že počáteční stavy rozvahových i podrozvahových účtů daného účetního období musí souhlasit s konečnými stavy předcházejícího účetního období.

Zásada významnosti

Účetní výkazy musí obsahovat takové účetní informace, které jsou pro uživatele a jejich rozhodování významné. Pro posouzení významnosti informací a jejich kvantifikaci existuje několik způsobů, např. můžeme posoudit významnost informace s výsledkem hospodaření, s vlastním kapitálem nebo s položkou, které se ta informace týká. Většinou však záleží na rozhodnutí a posouzení informace účetní jednotkou. [3]

Zásada vymezení okamžiku realizace

Musí se stanovit okamžik, kdy je možné zaúčtovat výnosy a náklady bez ohledu na přijetí nebo zaplacení peněžních prostředků. Tento okamžik je charakterizován poskytnutím služby nebo splněním dodávky. Datum splnění dodávky se ale nemusí časově shodovat se dnem přijetí faktury. Většinou se účtuje na účty nákladů, výnosů a na rozvahové účty v den přijetí nebo vystavení faktury, a to i v případě, kdy je vhodné účtovat na základě splnění dodávky podle smlouvy.

Na základě účetní metodiky lze některé účetní operace považovat za realizované a účtovat je rovnou do výsledku hospodaření. Jedná se například o následující transakce:

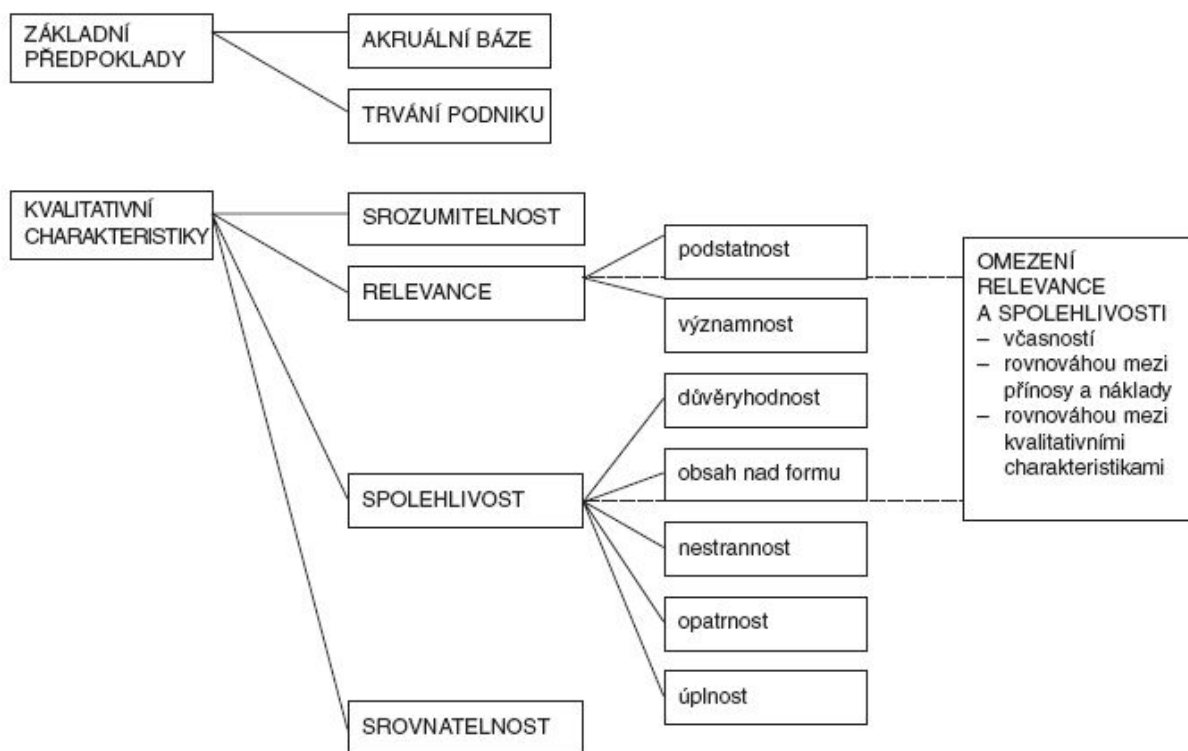
- kurzové rozdíly zjištěné k aktivům a závazkům v cizí měně k rozvahovému dni,
- rozdíly vzniklé z přecenění na reálnou hodnotu,
- aktivace vlastních nákladů u zásob vytvořených vlastní činností nebo aktivace nákladů při pořízení dlouhodobého majetku vlastní činností.

[27]

1.4 Účetní zásady IFRS

Koncepční rámec představuje úvodní a velice důležitou část IFRS. Nejedná se o standard, proto v něm nejsou řešeny konkrétní problémy. Jsou v něm pouze definovány účetní zásady a předpoklady, základní prvky účetní závěrky, kritéria pro uznání a vyjádření těchto prvků v účetní závěrce a způsoby oceňování. Jednotlivé standardy vycházejí z definic obsažených v koncepčním rámci. Rozdělení základních předpokladů a kvalitativních charakteristik účetních informací je znázorněno na následujícím obrázku. [10]

Obr. č. 2 Předpoklady a kvalitativní charakteristiky účetních informací IFRS

Zdroj: Kraftová Ivana – Kvalitativní stránka účetnictví podle zákona o účetnictví

Základní předpoklady, mezi něž patří akruální báze a nepřetržité trvání podniku, již byly zmíněny v kapitole 1.2. Finanční informace obsažené v účetních uzávěrkách musí být **užitečné**, aby to splnily musí mít následující základní kvalitativní vlastnosti.

Srozumitelnost

Srozumitelnost představuje přesnou klasifikaci, jasný popis a prezentaci informací. Jedná se o důležitou vlastnost. Pokud totiž účetním výkazům nebude uživatel rozumět, pak je nemůže ani využít. Předpokládá se, že uživatelé účetních výkazů mají dostatečné znalosti podnikatelských a ekonomických aktivit i účetnictví a zároveň mají ochotu a péči informace studovat.

Relevance

Informace jsou užitečné, pokud jsou relevantní pro uživatele a umožňují jim provádět podnikatelská rozhodnutí na základě hodnocení minulé, současné nebo budoucí události. Do tohoto principu spadá i podstatnost a významnost informací. Podstatnost představuje určení, která položka bude vykázána samostatně a jaká položka bude zahrnuta do určitého celku. Významnost zase znamená, že vynechání nebo chybné uvedení nesmí ovlivnit rozhodování uživatelů.

Spolehlivost

Spolehlivost informací znamená, že uživatelé účetních informací se mohou na tyto informace spolehnout a účetní výkazy neobsahují významné chyby nebo zkreslení. To znamená, že spolehlivá informace:

- podává věrný a poctivý obraz
 - informace musí obsahovat jen takové skutečnosti a transakce, kterých se týkají,
- je objektivní a nestranná
 - informace musí být pravdivé a nesmí být upravované nebo zkreslené,
- je v souladu se zásadou opatrnosti
 - je důležité rozpoznat a určit nejistoty, ale nesmí se vytvářet skryté rezervy,
- je úplná
 - a to z hlediska významnosti a nákladů na jejich získání.

[17]

Srovnatelnost

Účetní informace musí být srovnatelné, aby bylo možné zjistit trendy ve finanční pozici a výkonnosti podniku. Srovnání účetních informací může probíhat z hlediska časového, kdy se srovnává účetní závěrka jednoho podniku za různá období nebo lze porovnat výkazy mezi různými podniky. Uživatelé informací proto musí být informováni o použitých účetních pravidlech, na základě kterých byly účetní výkazy sestaveny. Také musí být všechny podstatné změny uvedené v příloze nebo v komentáři k účetním výkazům. Navíc musí účetní závěrka sestavená podle IFRS obsahovat srovnatelné informace za předcházející účetní období.

Z výše uvedených kvalitativních charakteristik je patrné, že relevance a spolehlivost má určité omezující podmínky. Jedná se zejména o následující **omezení relevantních a spolehlivých informací**:

- včasnost
 - informace se musí vykazovat včas, aby nedošlo ke ztrátě aktuálnosti, k zastarávání a tím pádem ke ztrátě relevance informace,
- rovnováha mezi přínosy z informace a náklady na její získání
 - důležitost informace musí být vždy vyšší než náklady na její získání, což je většinou obtížné zhodnotitelné, spíše závisí na názoru,
 - náklady a užitky nesou obvykle dva subjekty,
- rovnováha mezi kvalitativními charakteristikami
 - musí být dodržen cíl účetní závěrky,
 - je důležité udržovat rovnováhu, protože v praxi není možné vyhovět všem požadavkům.

[25]

1.5 Účetní zásady US GAAP

Koncepční rámec US GAAP představuje ucelený teoretický základ účetnictví. Obsahuje cíle finančního výkaznictví, účetní zásady, kvalitativní charakteristiky účetních výkazů, definice základních prvků výkazů. Stejně jako u IFRS se nejedná o standard, ale pouze o východisko pro jednotlivé standardy. Následující tabulka zobrazuje základní předpoklady, účetní zásady a omezení obsažené v koncepčním rámci US GAAP.

Tab. č. 2 Předpoklady, účetní zásady a omezení US GAAP

Předpoklady	Účetní zásady	Omezení
Účetní jednotky	Historická cena	Náklady versus užitek
Nepřetržité trvání podniku	Uznání tržeb	Průmyslové zvyklosti
Peněžní jednotka	Věcná a časová souvislost	Opatrnost
Periodicita	Úplná informace	Významnost a podstatnost

Zdroj: Vlastní zpracování dle [15], 2013

US GAAP jsou také založené na již zmíněných všeobecně uznávaných zásadách a navíc musí dodržovat i následující zásady:

Zásada uznání tržeb

Aby mohly být tržby uznány, musí být realizované anebo realizovatelné a zasloužené. Realizované či realizovatelné znamená, že nesmí být zpochybnitelný jejich vznik. Vždy musí existovat určitá výměna peněz za komodity nebo musí být příslib zaplacení. Pod pojmem zasloužené si zase lze představit, že dodávka proběhla vcelku a úspěšně, tzn. že dodavatel splnil všechny své povinnosti.

Zásada časové a věcné souvislosti

Zásada časové a věcné souvislosti se používá ke třídění výdajů a nákladů, dává důvody pro časové rozlišení a rozděluje aktiva na krátkodobá a dlouhodobá. Jakmile vzniknou tržby je možné výdaje uzнат jako náklady. Jestliže výdaje není možné přesně stanovit používají se metody odhadů a to např. u administrativních a režijních výdajů nebo u odpisů a časového rozlišení.

Zásada úplné informovanosti

Finanční výkazy musí obsahovat takové informace, které jsou kompletní, vypovídající a přiměřeně dlouhé. Dále musí obsahovat srozumitelné a odpovídajícím způsobem vypovídající detaily, které ty příslušné informace rozvádí.

Součástí koncepčního rámce jsou určitá **omezení** systému, odchylky z výše popsaných principů. Jedná se především o:

- upřednostnění nákladů proti užitečnosti - to souvisí s měřením nákladů na sběr, zpracování a sdělení informací,
- využití průmyslové zvyklosti - při vykazování informací se užívají dlouhodobě používané praktiky,
- opatrnost - z informací určených pomocí odhadů se vybírají jen ty nepravděpodobnější,
- rovnováhu kvalitativních charakteristik - je nutné posoudit všechny kvalitativní charakteristiky, které ovlivňují rozhodování,
- včasnost podání informací
- významnost a podstatnost informací - všechny podstatné informace musí být relevantní a odpovídající, nesmí být poskytnuty zavádějící informace.

[11]

2 Zásada opatrnosti

Zásada opatrnosti patří mezi všeobecně uznávané zásady a je jednou z elementárních zásad. Umožňuje reálné ocenění podniku. Při odhadování současných i budoucích událostí musíme brát v úvahu nejen riziko, ale i možné ztráty a jejich vliv na budoucí období. Je tedy důležité správně odhadnout další postup a nepřenášet riziko do budoucnosti. Při vedení účetnictví obecně platí, že aktiva a výnosy se nesmějí záměrně nadhodnocovat, pasiva a náklady se zase nesmějí podhodnocovat. Měli bychom předpokládat pravý opak a to, že výnosy a hodnota majetku bude nižší, závazky a náklady budou zase vyšší. Musíme vykazovat pouze reálné a realizovatelné zisky ke dni uzávěrky účtů, snížení hodnoty majetku a také jisté i pravděpodobné ztráty a rizika. Tato zásada se uskutečňuje zejména při tvorbě rezerv, opravných položek a při oceňování, ale nelze ji aplikovat při používání metody FIFO při oceňování zásob a cenných papírů. [27]

Opatrnost spočívá v tom, že se díváme na společnost z reálného pohledu. Představuje rozumný odhad současných a budoucích jevů s přihlédnutím k rizikům a možným ztrátám. V účetnictví musíme zohlednit všechny předpokládané ztráty, rizika i znehodnocení majetku a to i přesto, že ještě nenastaly a jejich výše není zatím známá. Zatímco zisky a zhodnocení majetku je možné v účetnictví zohlednit až po skutečné realizaci. [29]

Vymezení zásady opatrnosti lze nalézt **v české legislativě**, konkrétně v zákoně o účetnictví v § 25 odst. 3: *„Účetní jednotky při oceňování ke konci rozvahového dne zahrnují jen zisky, které byly dosaženy, a berou v úvahu všechna předvídatelná rizika a možné ztráty, které se týkají majetku a závazků a jsou jim známy do okamžiku sestavení účetní závěrky, jakož i všechna snížení hodnoty bez ohledu na to, zda je výsledkem hospodaření účetního období zisk nebo ztráta.“*

Na tento paragraf navazuje § 26 odst. 3 zákona o účetnictví: *„Ustanovení o oceňování podle § 25 odst. 3 vyjadřují rezervy, opravné položky a odpisy majetku. Rezervami podle tohoto zákona se rozumí rezerva na rizika a ztráty, rezerva na daň z příjmů, rezerva na důchody a podobné závazky, rezerva na restrukturalizaci. Rezervami se dále rozumí technické rezervy nebo jiné rezervy podle zvláštních právních předpisů.“*

Opravnými položkami se vyjadřuje přechodné snížení hodnoty majetku, odpisy majetku vyjadřují trvalé snížení jeho hodnoty.“, ze kterého vyplývá, že zásada opatrnosti se projevuje zejména vytvářením rezerv, tvorbou opravných položek a odpisováním majetku.

Zásada opatrnosti je také specifikovaná v **koncepčním rámci mezinárodních standardů účetního výkaznictví** v odst. 37: „*Ti, kdo zpracovávají účetní závěrku, však musí čelit nejistotě, která je nutně spojena s mnoha skutečností a okolnostmi jejich vzniku, jako je inkasovatelnost pochybných pohledávek, pravděpodobná doba použitelnosti budov a zařízení a počet záručních reklamací, ke kterým v budoucnu může dojít. Tuto nejistotu je třeba rozpoznat, vyjádřit její podstatu a rozsah a poté se řídit principem obezřetnosti při posuzování, která je třeba činit při odhadech prováděných v nejistých podmínkách, a to tak, aby aktiva nebo výnosy nebyly nadhodnoceny a závazky podhodnoceny. Respektování principu opatrnosti však nesmí vést například k vytváření skrytých nebo nadměrných rezerv, k úmyslnému podhodnocování aktiv nebo výnosů nebo k úmyslnému nadhodnocování závazků nebo nákladů, v tomto případě by účetní závěrka nebyla nestranná, a tudíž ani spolehlivá.*“ [19]

Pro správnou aplikaci této zásady v rámci celého účetnictví je potřeba mít dostatek informací o současném, minulém i předpokládaném budoucím stavu společnosti. Při uplatňování zásady opatrnosti se musí uživatelé účetních informací správně rozhodovat jaké metody a postupy účetnictví jsou nejvhodnější pro konkrétní situace. Je důležité správně zvolit, zda je vhodné vytvořit rezervy nebo opravné položky, zda použít ocenění v historických cenách nebo jaká metoda odpisování se hodí pro konkrétní majetek.

V některých případech může dojít k rozporu mezi zásadou opatrnosti a ostatními účetními zásadami. Jedná se například o zásadu oceňování v historických cenách. Majetek společnosti je nutné ocenit pořizovací cenou nebo vlastními náklady a nebere se v úvahu budoucí změna hodnoty. Ale pokud dojde k vytvoření např. opravné položky na základě zásady opatrnosti, konkrétní příklad je uveden ve čtvrté kapitole této práce, poruší se tím zásada oceňování v historických cenách. Dalším příkladem může být zásada vymezení okamžiku realizace, která říká, že musíme zaúčtovat náklady a výnosy v okamžiku realizace a ne až po přijetí nebo zaplacení peněžních prostředků. Zatímco účetní jednotka má povinnost vyplývající ze zásady opatrnosti zahrnout očekávané náklady, ještě před jejich realizací.

Na základě dodržování zásady opatrnosti mohou v podniku vzniknout, tzv. skryté rezervy. Jejich tvorba není zákonem povolena. Proto tyto rezervy nenajdeme v rozvaze. Jelikož nejsou viditelně vyčíslené, tak se jim také říká tiché rezervy.

Skryté rezervy vzniknou v podniku kvůli:

- nižšímu ocenění aktiv, než je očekávané snížení jejich ekonomickému užitku,
- vyššímu ocenění závazků,
- příliš zrychleným odpisům, kdy dojde k odepsání majetku dříve než skončí jeho doba použitelnosti v podniku.

[15]

3 Nástroje

Mezi nástroje realizující zásadu opatrnosti v praxi patří zejména použití historických cen, tvorba opravných položek k majetku, tvorba rezerv, účtování o odloženém daňovém závazku a odpisování dlouhodobého majetku. Tato kapitola podrobně řeší způsoby oceňování, tvorbu rezerv a opravných položek a metody odpisování a to podle českých předpisů, IFRS a US GAAP.

3.1 Oceňování

Jak již bylo uvedeno v první kapitole účetní systémy jsou založeny na principu oceňování v historických cenách. Jde o základní způsob oceňování majetku, kdy majetek je oceněn v peněžních jednotkách, které byly vynaloženy na jeho získání. Tento princip je uplatněn ve všech následujících účetních pravidlech.

3.1.1 Oceňování dle českých předpisů

Oceňování majetku a závazků je upraveno v § 24 a § 25 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Abychom mohli majetek vstupující do podniku správně účtovat a evidovat, je nutné ho nejprve správně ocenit. Majetek a závazky musí účetní jednotky oceňovat jedním z následujících dvou způsobů:

- k okamžiku uskutečnění účetního případu, tzn. pořízení nebo vyřazení majetku, přírůstku nebo úbytku závazků,
- k okamžiku sestavení účetní závěrky, tzn. přecenění vybraných aktiv a pasiv podle § 27 na reálnou hodnotu.

1) Ocenění k okamžiku uskutečnění účetního případu

Podle zákona o účetnictví je možné použít při oceňování k okamžiku uskutečnění účetního případu pořizovací cenu, vlastní náklady, reprodukční pořizovací cenu, jmenovitou hodnotou nebo oceněním ve výši jedné koruny.

Pořizovací cena

Pořizovací cena představuje cenu, za kterou byl majetek pořízen včetně nákladů vynaložených na pořízení. Mezi ně patří například clo, celní poplatky, montáž, doprava, úroky z úvěrů, náklady na přípravu, skladné, poštovné, balné a provize za zprostředkování. Další příklady vedlejších pořizovacích nákladů jsou uvedené v § 47 vyhlášky č. 500/2002 Sb. Také jsou zde uvedené náklady, které není možné zahrnout do pořizovací ceny, jako např. náklady na opravy a údržbu, smluvní pokuty, úroky z prodlení, kurzovní rozdíly, zaškolení pracovníků, atd. Vedlejší pořizovací náklady nejsou taxativně vymezené a mohou se lišit podle konkrétního majetku. Účetní jednotka prostřednictvím vnitřní směrnice stanoví, které vedlejší pořizovací náklady je možné zahrnout do pořizovací ceny majetku.

Vlastní náklady

Vlastní náklady představují cenu stanovenou na základě přímých nákladů vynaložených na výrobu nebo jinou činnost a nepřímých nákladů souvisejících s výrobou nebo jinou činností. Vlastními náklady se oceňuje majetek pořízený vlastní činností.

Reprodukční pořizovací cena

Reprodukční pořizovací cena představuje cenu, za kterou byl majetek pořízen v době, kdy se o majetku účtuje. Také se jí oceňuje majetek pořízený bezúplatným nabytím nebo majetek vytvořený ve vlastní režii, kdy nejsme schopni stanovit jeho cenu pomocí vlastních nákladů. Reprodukční pořizovací cenou můžeme například ocenit přijatý dar ve formě staršího automobilu. Kdy reprodukční cenou se rozumí cena stejně starého automobilu stejné značky i kvality na trhu. [30]

Jmenovitá hodnota

Jmenovitá hodnota představuje nominální hodnotu, která je přesně daná např. na bankovce nebo cenném papíru. Oceňujeme jí tedy pohledávky, závazky, peněžní prostředky a ceniny.

Ocenění ve výši 1 Kč

Na základě novelizace z roku 2009 se ve výši jedné koruny oceňují muzejní sbírky, kulturní památky, předměty kulturní hodnoty a církevní stavby, ale pouze pokud není známá jejich skutečná hodnota. Cílem této novelizace je mít všechnen majetek zaevidovaný v účetnictví. [5]

2) Ocenění k okamžiku sestavení účetní závěrky

Ke dni sestavení účetní závěrky musí účetní jednotka rozhodnout o vytvoření opravných položek k majetku, o rezervách, o odpisech, o ocenění na reálnou hodnotu, o ocenění ekvivalencí a o přepočtu cizí měny na českou měnu.

Reálná hodnota

Ocenění reálnou hodnotou je možné použít nejen k rozvahovému dni, ale podle rozhodnutí účetní jednotky se může použít i častěji např. denně nebo měsíčně. Reálná hodnota se používá jen u vybraných položek jasně stanovených v § 27 zákona o účetnictví. Mezi aktiva a pasiva, která se oceňují reálnou hodnotou patří například pohledávky určené k obchodování, část majetku a závazků zajištěná deriváty, závazky vrátit cenné papíry, atd. Reálnou hodnotou se rozumí:

- **tržní hodnota**
 - představuje hodnotu na tuzemské či zahraniční burze nebo vyhlášenou trhem,
- **ocenění znalcem nebo kvalifikovaným odhadem**
 - používá se pokud není známá tržní hodnota, přitom ocenění na základě znaleckého posudku se musí přibližovat tržní hodnotě,
- **ocenění podle zvláštních předpisů**
 - používá se pokud nelze stanovit reálnou hodnotu na základě předchozích způsobů.

Pokud nelze reálnou hodnotu stanovit ani jedním ze tří výše uvedených způsobů, tak se aktiva a závazky nepřeceňují a zůstanou v ocenění stanoveném při uskutečnění účetního případu.

Ocenění ekvivalencí

Ocenění ekvivalencí neboli protihodnotou může účetní jednotka použít u ocenění majetkové účasti v podnicích s rozhodujícím nebo podstatným vlivem. Jde tedy o ocenění k okamžiku sestavení účetní závěrky ve výši drženého podílu na vlastním kapitálu společnosti.

Ocenění aktiv a pasiv v cizí měně

Aktiva a závazky se musí nejprve přecenit na českou měnu kurzem devizového trhu stanoveného ČNB. Rozdíly vzniklé při zaúčtování aktiv a pasiv v cizí měně, k uskutečnění účetního případu a jejich přepočtem z cizí měny na české koruny k rozvahovému dni, jsou většinou zaúčtovány výsledkově nebo ve vybraných případech jsou účtovány jako nerealizované kurzové rozdíly. Ale pokud jsou aktiva a pasiva k okamžiku sestavení účetní závěrky vyjádřena reálnou hodnotou nebo ekvivalencí, jsou kurzové rozdíly jejich součástí a nemusí se účtovat samostatně.

Rozdíly mezi oceněním k okamžiku uskutečnění účetního případu a k rozvahovému dni se vypořádají buď rozvahově, kde dojde k úpravě vlastního kapitálu nebo výsledkově, kde se projeví dopad do hospodářského výsledku společnosti.

3.1.2 Oceňování dle IFRS

Oceňovací báze IFRS jsou přesně definované v koncepčním rámci. Pro ocenění aktiv a závazků lze použít jednu z následujících oceňovacích bází.

Historické náklady (historical cost)

Aktiva a závazky jsou oceněny historickými náklady. Jedná se o stejné ocenění, jakým je v ČR pořizovací cena. Aktiva a závazky, pořízené nákupem nebo vyráběné ve vlastní režii, se ocení na bázi pořizovacích nákladů. Do těchto nákladů lze zahrnout nákupní cenu sníženou o slevy, clo, náklady na uvedení aktiv do provozu, výkony provedené ve vlastní režii, náklady na záběh výroby i odhadnuté náklady na demontáž.

Odlišností mezi českou úpravou a IFRS je tvorba rezerv zvyšující pořizovací cenu. Tyto rezervy se tvoří na budoucí demontáž nebo uvedení místa do původního stavu. Jedná se tedy o závazek s neurčitou výší, spojený s budoucím odtokem peněžních prostředků, který musí účetní jednotka ocenit, vykázat v účetní závěrce a zvýšit o něj pořizovací cenu. [10]

Běžná cena (current cost)

Historické náklady se vztahují k tomu, co již proběhlo, zatímco běžná cena vychází ze současných tržních podmínek. V ČR je označována jako reprodukční pořizovací cena. Aktiva se oceňují na úrovni peněz nebo peněžních ekvivalentů, které by byly vynaloženy, kdyby se stejná částka peněz nebo peněžních ekvivalentů pořídila v současné době. Závazky se zase oceňují v nediskontované částce peněz, kterou by bylo nutné vynaložit na zaplacení závazků v současnosti. [12]

Realizovatelná/vypořádací hodnota (realisable/settlement value)

Aktiva se oceňují v částce peněz nebo peněžních prostředků, které by se v současnosti získaly prodejem tohoto aktiva. Závazky se oceňují v nediskontovaných úrovních peněz nebo peněžních ekvivalentů, které bude nutné vynaložit na úhradu závazků. U aktiv se hovoří o realizovatelné hodnotě, zatímco u závazků mluvíme o vypořádací hodnotě. [26]

Současná hodnota (present value)

Současná hodnota se používá pro ocenění dlouhodobých pohledávek, dlouhodobých cenných papírů a dlouhodobých závazků. Je tedy vhodná pro všechny položky, které se vypořádají penězi v budoucnosti a přinesou podniku budoucí přírůstek nebo snížení peněz či peněžních prostředků. Aktiva se oceňují v současné hodnotě budoucích čistých přílivů peněžních prostředků, které daná položka aktiv za normálního fungování podniku přinese. Závazky se oceňují v současné hodnotě budoucích čistých odlivů peněžních prostředků, které budou za normálního fungování podniku očekávány k úhradě závazků. [16]

Reálná hodnota (fair value)

Při pořízení lze použít ocenění na bázi fair value pouze u finančních nástrojů a biologických aktiv. Fair value se více používá při přecenění aktiv k rozvahovému dni. Oceňování ve fair value je upraveno v IFRS 13 vydaném v roce 2011 a platném od roku 2013. IFRS 13 sjednocuje přístupy ke zjištění fair value, zlepšuje kvalitu zveřejňovaných informací a sjednocuje ocenění s US GAAP. [26]

IFRS 13 neurčuje, kdy má účetní jednotka použít fair value ani jak zachytit dopady ocenění, to je uvedené ve standardech týkajících se jednotlivých aktiv a závazků. Fair value představuje cenu získanou ke dni ocenění při prodeji aktiv nebo zaplacení závazků mezi účastníky trhu, jedná se tedy o vypořádací cenu. Ocenění ve fair value je založeno na tržním základě a musí vycházet z cen na konkrétním trhu. Pokud nelze určit tržní cena, stanoví se fair value na bázi reprodukčních nákladů snížených o adekvátní opotřebení.[10]

Účetní jednotky si mohou zvolit u pozemků, budov a zařízení, kvůli zdokonalení vypovídací schopnosti účetních dat, buď model pořizovací ceny (historických nákladů) nebo model přecenění. Model pořizovací ceny spočívá v tom, že aktiva se ocení pořizovacími cenami, které se mohou snížit o oprávky a ztráty ze snížené hodnoty. K rozvahovému dni se pomocí modelu přecenění mohou pozemky, budovy a zařízení přecenit na reálnou hodnotu. Ale k tomuto přecenění potom musí docházet pravidelně na konci účetního období nebo při významných změnách reálné hodnoty. Při použití modelu přecenění se musí vypořádat oprávky jedním následujících způsobů:

- 1) brutto účetní hodnota aktiv se rovnoměrně přepočte, aby se účetní hodnota aktiv po přecenění rovnala přeceněné částce,
- 2) zruší se oprávky proti brutto hodnotě aktiv a ta se upraví o částku přecenění přímo proti fondu z přecenění.

Při použití modelu přecenění se musí přecenit celá třída majetku, aby se zabránilo selektivnímu oceňování. Tento model, na rozdíl od modelu pořizovací ceny, umožňuje přecenit majetek směrem nahoru nebo dolů. Zvýšení hodnoty se účtuje rozvahově rovnou do vlastního kapitálu. Výjimečně se účtuje jako výnos a to pouze pokud byl úbytek z přecenění u stejného aktiva zúčtován ještě před zvýšením do nákladů. Snížení hodnoty se účtuje výsledkově do nákladů. Pokud u stejného aktiva vznikl přírůstek z přecenění lze snížení zúčtovat oproti vlastnímu kapitálu rovnou do fondu z přecenění.

[12]

3.1.3 Oceňování dle US GAAP

V současnosti používá jak IFRS tak i US GAAP stejné oceňovací báze. Jen se realizovatelná hodnota v US GAAP uvádí jako čistá realizovatelná hodnota. Navíc US GAAP používá pro oceňování běžnou tržní hodnotu.

Čistá realizovatelná/vypořádací hodnota (net realisable/settlement value)

Aktiva se tedy ocení v částce peněz nebo peněžních prostředků, které by se v současnosti získaly prodejem tohoto aktiva. Dále se musí od této částky odečíst přímé náklady spojené s prodejem, čímž se získá čistá realizovatelná hodnota.

Běžná tržní hodnota (current market)

Aktiva se ocení částkou peněz nebo peněžních ekvivalentů obdržených podnikem při jeho prodeji. Závazky se ocení částkou peněžních prostředků požadovanou ke zrušení dluhu. Běžná tržní hodnota je vhodná pro ocenění určité skupiny finančních aktiv určených k prodeji, jako jsou např. obchodovatelné cenné papíry, cenné papíry realizovatelné a deriváty.

[15]

3.2 Rezervy

Rezervy představují další nástroj uplatňování zásady opatrnosti v účetnictví. V IFRS existuje specifický standard zabývající se rezervami. Jedná se o standard IAS 37 - Rezervy, podmíněné závazky a podmíněná aktiva. Zatímco v US GAAP existuje několik standardů vztahující se ke konkrétní podobě rezerv. V ČR se rezervy dělí na zákonné rezervy upravené zákonem č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů a účetní rezervy upravené zákonem č. 563/1992 Sb., o účetnictví.

3.2.1 Rezervy dle českých předpisů

Při tvorbě rezerv známe pouze účel, na který jsou tvořeny. Jejich výše a období se pouze odhadují. Rezervy představují potenciální závazek vůči třetím osobám a předpokládají vynaložení peněžních prostředků v budoucím období. Ovšem rezervy se nevykazují jako závazek, ale jako cizí zdroj, protože v okamžiku jejich tvorby není známa třetí osoba, které by účetní jednotka dlužila.

Tvorba rezerv se účtuje na vrub příslušných nákladových účtů v účtové skupině 55 a 57, popř. 58 a jejich použití nebo zrušení se účtuje ve prospěch těchto nákladových účtů. Zůstatky rezerv se musí převést do dalšího období, protože rezervy nesmí mít aktivní zůstatek.

Pokud účetní jednotka tvoří rezervy v cizí měně musí sledovat kurz měny a její případnou změnu zanést do rezervy jako její zvýšení. Rezervy musí být použity jen na takový účel, na který jsou tvořeny. Jestliže tento účel zanikne je nutné tyto rezervy rozpustit.

Zákonné rezervy

Tvorba zákonných rezerv, jak již bylo řečeno, je upravena zákonem o rezervách a tyto rezervy se uplatňují za zdaňovací období, tj. za 12 kalendářních měsíců. Tento zákon také udává, na co smí účetní jednotka tvořit rezervy a v jaké výši je může dát do daňového přiznání. Jejich výše je stanovena z určitého základu nebo v absolutní částce, pokud není zákonem stanoveno jinak. Zákonné rezervy vedou kromě odložené části zisku i k odložení daňové povinnosti. Náklady související s jejich tvorbou snižují základ daně z příjmů v období, kdy dojde k jejich zaúčtování. Zatímco čerpání vede ke zvýšení základu daně z příjmů.

Podle zákona o rezervách je možné tvořit následující rezervy:

- bankovní
- v pojišťovnictví
- na opravy DHM
- na pěstební činnost
- na odbahnění rybníka

- na vypořádání důlních škod
- finančních prostředků na sanaci pozemků dotčených těžbou
- na technické rekultivace a sanace skládek
- podle zákona o odpadech a další rezervy podle zvláštních zákonů

Rezervy na opravy dlouhodobého hmotného majetku je možné vytvářet pouze na hmotný majetek, který se odpisuje 5 a více let. DHM odpisovaný 5 a více let patří do odpisových skupin 2 až 6. Nastává otázka, zda je možné tvořit rezervu i u majetku ve 2. odpisové skupině, který je odpisován podle § 30a zákona o dani z příjmů mimořádnými odpisy po dobu 2 let. Podle Ministerstva financí to možné je, protože doba odpisování je v souladu s očekávanou dobou životnosti majetku. Tato rezerva se nesmí vytvářet na modernizaci či rekonstrukci, na pravidelně se opakující opravy, na opravy vzniklých škod nebo jiných nepředvídatelných událostí, popřípadě na majetek určený k likvidaci. [9]

Účetní rezervy

Účetní rezervy jsou upraveny zákonem o účetnictví. Jejich tvorba, čerpání nebo zrušení je stanovena ve vnitropodnikové směrnici účetní jednotky. Důvod, pro který jsou účetní rezervy tvořeny, i jejich výši musí účetní jednotka pravidelně ověřovat, např. při inventarizaci. Podle zákona je možné vytvářet následující účetní rezervy:

- rezervy na rizika nebo ztráty z podnikání
- rezervy na daň z příjmů
- rezervy na důchody a obdobné závazky
- rezervy na restrukturalizaci

Rezervu na rizika a ztráty z podnikání může účetní jednotka tvořit například kvůli bezplatným záručním opravám výrobků. Náklady na tyto opravy jsou většinou zahrnuty již v ceně výrobků. Proto v období, kdy se účtuje o tržbě za výrobky, by se měla účtovat, v souladu se zásadou opatrnosti, i rezerva na záruční opravy. Výše této rezervy se stanoví většinou podle typu výrobku, spolehlivosti, způsobu užití atd.

3.2.2 Rezervy dle IFRS

Oceňování a vykazování rezerv je upraveno standardem IAS 37. Rezerva představuje závazek, který bude muset účetní jednotka vypořádat v předem neurčené výši a neznámý den. Podle tohoto standardu může společnost tvořit rezervu, pokud má současný závazek vzniklý z minulé události a spojený s budoucím odlivem peněžních prostředků a pokud lze tento závazek spolehlivě ocenit. [20]

Rezervy se oceňují na základě nejlepšího odhadu peněžních prostředků nutných k jejich vypořádání. Nejlepší odhad představuje částku, kterou by se k rozvahovému dni zaplatil závazek a při jehož stanovení je nutné respektovat zásadu opatrnosti. Stanovení výše rezerv vychází ze zkušeností, kvalifikovaných odhadů nebo ze statistických metod a je nutné respektovat rizika nejistoty, časovou hodnotu peněz a budoucí události.

Rezervy se účtují do nákladů ve výši současného vzniklého závazku a jsou daňově neuznatelným nákladem. Odlišností od tvorby rezervy např. na opravu dlouhodobého majetku v ČR je, že podle IFRS se rezervy nesmí postupně vytvářet na určitý účet v několika obdobích.

Rezervy je možné tvořit na:

- nevýhodné smlouvy (pokud společnost nemůže od této smlouvy odstoupit),
- záruční opravy výrobků,
- poskytování nadstandardních výhod zákazníkům,
- škody např. na životním prostředí,
- chybějící nebo nedostatečné pojištění,
- poskytování záruky třetím stranám na jejich úvěry,
- vyvlastnění a krádeže,
- rekultivaci pozemků, skládek,
- likvidaci aktiva,
- restrukturalizaci.

Rezervy nelze tvořit na:

- opravy a údržbu,
- rizika pojištěná pojišťovnou,
- očekávané změny v zákoně,
- obecná rizika spojená s podnikáním.

Podnik musí zveřejnit na začátku i na konci účetního období hodnotu jednotlivých kategorií rezerv. Dále musí zveřejnit nově vytvořené rezervy, výši čerpaných rezerv a nevyužitých rezerv a přírůstky rezerv kvůli zvyšování jejich současné hodnoty. Také je nezbytné uveřejnit popis rezerv, důvod jejich vzniku, jejich očekávaný časový vývoj, rizika a nejistoty spojené s rezervou. [8]

3.2.3 Rezervy dle US GAAP

V rámci US GAAP neexistuje samostatný standard zabývající se rezervami. S rezervami se lze setkat ve standardu SFAS 5, který se zabývá podmíněnými závazky a aktivy, SFAS 143 upravující závazky z vyřazení aktiv a SFAS 146 věnovaný restrukturalizaci. Podle US GAAP musí společnost povinně vytvořit rezervu, pokud očekává událost, která jí přinese ztrátu, pokud se jedná o pravděpodobnou událost a pokud lze ta ztráta racionálně odhadnout. V US GAAP se rezervy vykazují kladně jako závazky a je možné je tvořit na:

- nedobytné pohledávky
- záruční opravy
- soudní spory
- placené volno
- bonusy, prémie
- odpovědnost za škody, defekty
- nepříznivé dohody

US GAAP se od IFRS liší v uznání rezervy na restrukturalizaci. Podle IAS 37 je tato rezerva uznána, když účetní jednotka zveřejní podrobný plán restrukturalizace nebo restrukturalizaci zahájí. Podle US GAAP je rezerva uznána jestliže nastane úkon, který nemůže zabránit vyrovnání závazku v budoucnosti. [24]

3.3 Opravné položky

Nejenom tvorba rezervy, ale i tvorba opravných položek slouží k naplnění zásady opatrnosti s ohledem na předvídatelná rizika a možné ztráty. Opravné položky upravují hodnotu majetku, u kterého se zjistí, že jeho účetní hodnota je dočasně nižší než skutečná hodnota.

3.3.1 Opravné položky dle českých předpisů

Opravné položky se vytvářejí pouze k majetku společnosti, u kterého dojde ke snížení ocenění v účetnictví, zjištěného na základě inventarizace. Používají se tam, kde není možné použít přecenění na reálnou hodnotu. Je možné je vytvořit při uzavírání účetních knih, ale pouze jedná-li se o dočasné a ne trvalé snížení hodnoty aktiva. Tím dojde ke splnění nejen zásady opatrnosti, ale také zásady věrného a poctivého zobrazení skutečnosti. Opravné položky se převádějí z roku na rok, dokud nepomine důvod jejich vytvoření. [22]

Opravné položky se tvoří obdobně jako rezervy a to na vrub nákladových účtů účtové skupin 55, 57 a při jejich snížení nebo zrušení se účtují ve prospěch těchto nákladových účtů. Jestliže se vytváří opravné položky na snížení hodnoty majetku, nelze současně tvořit i rezervy. Opravné položky se sníží nebo zruší pokud se při inventarizaci neprokáže jejich opodstatněnost. Není možné je vytvářet na zvýšení hodnoty majetku ani na vyšší hodnotu závazků zjištěnou při inventarizaci, i přesto, že by to vyžadovala zásada opatrnosti. Toto zvýšení se účtuje rovnou ve prospěch účtu závazků a na vrub nákladů. [28]

Opravné položky mají pouze přechodný charakter a lze očekávat v některých případech, že hodnota majetku se opět zvýší. Konečné snížení hodnoty majetku se ukáže až při prodeji, ale nesmí se jednat o manka. Opravné položky se uvádějí v pasivech jako nepřímé vyjádření oprávký k majetkovým účtům. Můžou se tvořit k:

- dlouhodobému majetku
- zásobám
- krátkodobému finančnímu majetku
- pohledávkám

Opravné položky k pohledávkám se dělí na zákonné a účetní. Zákonné opravné položky jsou upraveny zákonem č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů. Představují daňově uznatelný náklad a jedná se o následující opravné položky:

- k pohledávkám za dlužníky v insolvenčním řízení
- k nepromlčeným pohledávkám splatným po 31. 12. 1994
- k pohledávkám z titulu ručení za celní dluh
- k pohledávkám do 30 000 Kč
- bankovní opravné položky

Mezi účetní opravné položky patří opravné položky k pohledávkám nad rámec zákona o rezervách a opravné položky k ostatním položkám majetku.

Účetní jednotky většinou tvoří pouze zákonné opravné položky a rezervy a zapomínají tvořit účetní opravné položky a rezervy. Tvorba účetních opravných položek a rezerv není v praxi totiž moc oblíbená, protože nepřináší úsporu daní a zvyšuje množství práce při sestavování účetní závěrky. Ale to, že účetní jednotky neúčtují o opravných položkách a rezervách vede k významnému porušování účetních zásad a principů. A účetní závěrka nemusí kvůli nadhodnocenému majetku věrně zobrazovat skutečnost.

[4]

Problém nastává i v případě stanovení správné výše opravných položek. České účetní předpisy totiž neobsahují pokyny pro vyčíslení snížení hodnoty majetku, pouze uvádějí obecné požadavky na zohlednění snížení hodnoty. Výši opravných položek je možné stanovit např. na základě inventarizace, ve výši soudního sporu o majetek nebo pomocí kumulativních odhadů u stejného druhu majetku. Tento odhad lze využít jednání se o velké množství položek majetku a kde by při individuálním zjišťování bylo nutné vynaložit neúměrné náklady. [24]

3.3.2 Opravné položky dle IFRS

Opravnými položkami se v IFRS zabývá standard IAS 36 - Snížení hodnoty aktiv. Tento standard je typickým příkladem dodržování zásady opatrnosti, protože nelze aktiva vykázat v rozvaze ve vyšší hodnotě, než je hodnota peněžních prostředků, které aktiva budou v budoucnosti vytvářet. Některé standardy jako např. IAS 16 - Pozemky, budovy a zařízení nebo IAS 38 - Nehmotná aktiva, obsahují nutnost snížit účetní hodnotu aktiv, jestliže je nižší než realizovatelná hodnota tohoto aktiva. [31]

IAS 36 obsahuje postupy, které musí účetní jednotka dodržovat, aby správně vykázala hodnotu aktiv, u kterých dochází k dočasnému snížení hodnoty. Dále upravuje zjišťování a účtování ztráty ze snížení hodnoty aktiv a požadavky na zveřejnění. Ztráta ze snížení hodnoty aktiv znamená to stejné jako v českých účetních předpisech rozpuštění opravné položky k majetku. Tento standard nelze použít na aktiva, na která se vztahují ustanovení jiných standardů. Jedná se o následující aktiva:

- zásoby (IAS 2)
- aktiva plynoucí z dlouhodobých smluv (IAS 11)
- odložené daňové pohledávky (IAS 12)
- finanční aktiva (IAS 39)
- investiční majetek vykazovaný v reálné hodnotě (IAS 40)
- biologická aktiva oceněná ve fair value (IAS 41)
- aktiva vyplývající ze zaměstnaneckých výhod (IAS 19)

- stálá aktiva držená k prodeji (IFRS 5)
- odložené náklady akvizice a nehmotná aktiva z pojišťovacích smluv (IAS 4)

Z toho vyplývá, že standard IAS 36 se nezabývá opravnými položkami k zásobám a pohledávkám, jak je tomu v českých účetních předpisech. Ale používá se pro pozemky, budovy, stroje a zařízení, investice do nemovitostí oceněných historickou cenou, nehmotná aktiva, investice do dceřiných společností, přidružených podniků a joint ventures oceněných historickými náklady a pro aktiva, kterými se zabývá již výše zmíněný standard IAS 16 a IAS 38. [1]

Na rozdíl od českých účetních předpisů obsahuje standard IAS 36 postup pro stanovení výše opravných položek. Snížení hodnoty aktiv se stanoví jako rozdíl mezi účetní hodnotou a zpětně ziskatelnou částkou. Jestliže je účetní hodnota vyšší, tak se zaznamená ztráta ze snížení hodnoty aktiva. Zpětně ziskatelná částka je taková částka, která je vyšší z fair value aktiva snížené o náklady související s prodejem a hodnoty z užívání aktiva. Hodnota z užívání představuje současnou hodnotu budoucích čistých peněžních toků získanou z užívání aktiv.

Zpětně ziskatelná částka se stanoví pro konkrétní majetek nebo pro tzv. penězotvornou jednotku, která představuje nejmenší možné uskupení v rámci podniku, kde je možné sledovat příliv a odliv peněžních prostředků nebo peněžních ekvivalentů. Jedná se například o dílnu, středisko nebo divizi.

[2]

Ve standardu IAS 36 lze také nalézt příklady příznaků značících snížení hodnoty aktiv. Tyto příznaky je možné vyzorovat z vnitřních a vnějších zdrojů informací. Mezi vnitřní zdroje informací patří například poškození a zastarávání aktiv, změny vedoucí k nižšímu využívání aktiv, plánované ukončení restrukturalizace negativně ovlivňující finanční výkonnost, atd. Mezi vnější zdroje informací patří například rychlejší pokles tržní ceny aktiva, než se očekávalo při určení odpisů, vyvolaný technologickými změnami, změnami zákonů, norem, změnami v ekonomickém prostředí, dále sem lze zařadit změny tržní úrokové sazby a změny výnosnosti investic ovlivňující diskontní sazby u výpočtu hodnoty z užívání.

Snížení hodnoty aktiv se provádí až v okamžiku, kdy je toto snížení zjištěno. Dále je nutné u nehmotných aktiv v souladu s jejich dobou použitelnosti, u nedokončených nehmotných aktiv a u goodwillu zjišťovat jednou ročně snížení jejich hodnot. Goodwill musí být testován vždy k datu sestavení účetní závěrky. Snížení hodnoty aktiv je účtováno výsledkově jako náklad. Pokud bylo aktivum přeceněno směrem nahoru je nutné provést snížení z fondu přecenění. A dále je nutné upravit odpisový plán daného aktiva. Zrušení ztráty ze snížení hodnoty aktiva se zaúčtuje výsledkově jako výnos. Pokud byl majetek již přeceněn zaúčtuje se to ve prospěch vlastního kapitálu. A znovu se musí upravit odpisový plán.

[7]

3.3.3 Opravné položky dle US GAAP

Společnosti používající US GAAP musí zjišťovat zda nedošlo ke snížení hodnoty aktiva. Existuje několik signálů značících možné snížení hodnoty aktiva. Jedná se například o:

- růst tržní ceny aktiv,
- různé technologické, obchodní, ekonomické či právní změny ovlivňující cenu aktiv,
- nepříjemné změny uvnitř společnosti, jako jsou například krádeže nebo poškození majetku,
- restrukturalizace, prodeje nebo likvidace majetku,

Pokud se objeví jedna z výše uvedených příčin je nutné, stejně jako v IFRS, provést okamžitě test na snížení hodnoty aktiva. Tento test se skládá ze dvou fází a je popsán ve standardu SFAS 144 - Účtování snížení hodnoty nebo prodeje dlouhodobých aktiv. První fáze se nazývá „test návratnosti“ a jedná se o porovnání očekávaných nediskontovaných budoucích peněžních toků, získaných z prodeje nebo užívání aktiva, s účetní hodnotou daného aktiva.

Druhá fáze představuje vyhodnocení testu návratnosti. Pokud majetek neprojde testem návratnosti (jeho účetní hodnota převyšuje nediskontované budoucí peněžní toky) určí se ztráta ze snížení hodnoty ve výši, o níž účetní hodnota aktiva převyšuje jeho reálnou hodnotu.

Pokud majetek projde testem návratnosti, o ztrátě ze snížení hodnoty se neúčtuje. A to ani v případě, pokud je reálná hodnota majetku nižší než jeho účetní hodnota. Z toho vyplývá, že snížení hodnoty aktiva zaúčtované podle IFRS nemusí být také účtované v US GAAP.

[6]

Podle US GAAP je opravné položky možné tvořit:

- k nedobytné pohledávce
- pro vrácení zboží
- pro budoucí reklamace
 - tato opravná položka se tvoří oproti tržbám a to tím, že je sníží,
- pro záruční opravy
 - jedná-li se o zákonné záruční opravy vytvoří se opravná položka jako snížení tržeb,
 - jedná-li se o smluvní záruční opravu, není možná vytvořit opravnou položku, ale musí se vytvořit rezerva, která se zaúčtuje jako náklad,
- na opravu a údržbu
 - tato opravná položka se může tvořit jen na jeden rok.

Opravné položky nelze zrušit oproti výnosům, ale musí se rozpustit nebo vyčerpat a snížit tak jiný rozvahový účet. [21]

3.4 Odpisování dlouhodobého majetku

Odpisování majetku představuje snížení hodnoty majetku způsobené fyzickým nebo morálním opotřebením. Jedná se o trvalé snížení hodnoty majetku, který je ve společnosti déle než jeden rok. Fyzické opotřebenění vzniká při používání majetku zatímco morální opotřebenění je způsobené např. vynálezem nového stroje, inovačními vlnami nebo vývojem nového softwaru. Majetek podniku tedy postupně ztrácí svojí hodnotu, která se formou odpisů účtuje rovnou do nákladů, což se nazývá odpisování. Podnik si odpisy vytváří tzv. finanční rezervu na nákup nového majetku.

3.4.1 Odpisování dle českých předpisů

Odpisy se podle českých účetních předpisů dělí na účetní, které jsou upravené zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví a vyhláškou č. 500/2002 Sb. a daňové upravené zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Pokud vznikne rozdíl mezi účetními odpisy a daňovými odpisy, je nezbytné o tento rozdíl upravit výsledek hospodaření.

Účetní odpisy

Zákon o účetnictví stanoví, že povinnost odpisovat majetek má účetní jednotka, která má vlastnické právo k majetku, hospodaří s majetkem státu nebo má majetek v užívání. Vyhláška uvádí, který dlouhodobý hmotný majetek a dlouhodobý nehmotný majetek se musí odpisovat a který se nesmí odpisovat jako např. umělecká díla, zásoby a pohledávky.

Trvalé snížení účetní hodnoty majetku se vyjadřuje formou odpisů, a to nepřímo prostřednictvím oprávek neboli účetních odpisů. Účetní odpisy tedy představují rozpuštění nákladů souvisejících s pořízením dlouhodobého majetku do nákladů jednotlivých účetních období tak, aby byla dodržena zásada věrného a poctivého zobrazení. Účetní jednotky jsou povinny sestavit podle svého uvážení odpisový plán, na jehož základě budou odpisovat DNM a odpisovaný DHM postupně v průběhu jejich používání, ale jen do výše jejich ocenění uvedeném v účetnictví. Účetní odpisy musí být vypočítány i zaúčtovány nejpozději při účetní závěrce. Většina společností, ale rozpočítá a zaúčtuje odpisy měsíčně, čímž mají lepší přehled o výsledku hospodaření. Způsob stanovení účetních odpisů je plně na rozhodnutí účetní jednotky. Mezi nejčastěji používané metody účetního odpisování patří časové a výkonové účetní odpisy. Časové odpisy lze stanovit rovnoměrně např. podle doby životnosti, kdy je výše odpisů po celou dobu odpisování stejná. Nebo zrychleně, kdy je odpis v předcházejícím roce vyšší než odpis v roce následujícím, čímž dojde k rychlejšímu zavádění moderní techniky.

Výkonové odpisy se stanovují podle objemu výkonu nebo podle odpracované doby. Používají se hlavně při odpisování strojů a zařízení. Je v nich zachyceno pouze fyzické opotřebení majetku a jejich výše závisí na celkovém výkonu. [23]

Od roku 2009 je možné na základě § 56 odst. 3 vyhlášky 500/2002 Sb. odpisovat dlouhodobý majetek z částky snížené o významnou předpokládanou zbytkovou hodnotu aktiva. Jedná se o zdůvodnitelnou kladnou odhadovanou částku, kterou by mohla účetní jednotka získat v okamžiku vyřazení majetku. Tuto metodu lze použít i u majetku uvedeného do užívání před rokem 2009. Jde pouze o možnost, kterou může nebo nemusí účetní jednotka využít.

Další změna nastala v roce 2010. Od tohoto roku je možné využít metodu komponentního odpisování. Zase se jedná pouze o dobrovolnou metodu. Jde především o přiblížení se mezinárodním účetním standardům, kde je možné komponentní odpisování využívat již dlouhou dobu. Účetní jednotka využívající metodu komponentního odpisování nemůže tvořit rezervy na opravy hmotného majetku. Bohužel se také jedná o značně administrativně náročnou metodu, díky čemuž není v praxi moc využívána.

[9]

Daňové odpisy

Zákon o dani z příjmů vymezuje pravidla pro daňovou uznatelnost odpisů. Je zde přesně určeno, který majetek a jak dlouho se odpisuje, z jaké ceny a jaká metoda odpisování se má použít. Odpisováním se tedy, pro účely zákona o dani z příjmů, rozumí zahrnování odpisů z hmotného majetku evidovaného u poplatníka do nákladů k zajištění zdanitelného příjmu.

Dlouhodobý majetek společnosti se nejprve musí zařadit do jedné z 6 odpisových skupin, která určí počet let odpisování majetku. Dále se zvolí způsob odpisování a to buď rovnoměrný nebo zrychlený, na základě něhož začne účetní jednotka odpisovat majetek. První vlastník majetku může u těchto způsobů odpisování uplatnit v prvním roce zvýšený odpis.

3.4.2 Odpisování dle IFRS

Odpisy jsou upraveny standardem IAS 16 - Pozemky, budovy a zařízení. Tento standard se zabývá pouze účetními odpisy. Daňové odpisy jsou řešeny daňovými předpisy jednotlivých států. Odpisy podle IAS 16 představují systematické rozpouštění pořizovací ceny do nákladů po celou dobu použitelnosti daného aktiva. Aktiva se začínají odpisovat v okamžiku, kdy jsou uvedena do užívání a přestávají se odpisovat v okamžiku, kdy jsou prodána, zlikvidována nebo zařazena mezi aktiva k prodeji. Aktiva se nepřestávají odpisovat ani v době, kdy už se nevyužívají nebo kdy jsou připraveny k vyřazení. Na konci účetního období je nutné zjistit zbytkovou hodnotu daného aktiva. [14]

Povinně se musí odpisovat každá část aktiva, která má významnou pořizovací cenu nebo rozdílnou dobu životnosti než má hlavní aktivum, jedná se o tzv. komponentní přístup odpisování. To je rozdíl oproti českým účetním předpisům, kdy je komponentní odpisování dobrovolné.

Tento standard také řeší tzv. významné kontroly neboli generální opravy. Náklady vynaložené na tyto významné kontroly představují samostatnou složku aktiva a jsou odpisovány do doby další významné kontroly. Jsou zde řešeny také významné náhradní díly, které jsou vykazovány v rámci budov, pozemků a zařízení, jestliže se budou užívat déle než jeden rok. Tyto náhradní díly potom budou představovat jednotlivé komponenty funkčních celků. Pozemky se většinou neodpisují, výjimkou jsou pozemky u nichž je možné stanovit dobu použitelnosti.

U dlouhodobých hmotných aktiv závisí výše odpisů na pořizovací ceně popř. fair value nebo na stanovené zbytkové hodnotě, dále závisí na délce použitelnosti a na metodě odpisování. Na základě zásady opatrnosti je vhodné stanovit kratší plánovanou dobu používání aktiva než je jeho odhadnutá doba použitelnosti. [10]

Metody odpisování musí být v souladu s využíváním aktiva a je možné využít lineární metodu odpisování, metodu DDB, metodu SYD nebo metody založené na čase.

Metoda DDB (Double Declining Balance Method) je charakteristická konstantní odpisovou sazbou a klesající odpisovanou částkou. Odpisová sazba se stanoví většinou jako dvojnásobek lineární sazby. Nevýhodou je, že v posledním roce nelze aktivum odepsat do nuly, vždy zůstane určitá část, která je součástí odpisu posledního roku.

U Metody SYD (metoda sumace čísel, Sum of the Year's Digits) se vždy odpisuje konstantní částka a tato metoda je založena na sumě číslic jednotlivých let použitelnosti aktiva. [12]

3.4.3 Odpisování dle US GAAP

US GAAP nemá přesně stanovená pravidla odpisování, ani není jasně dané jaké metody odpisování se mají použít pro konkrétní aktiva, vše je plně v kompetenci účetní jednotky. Důležité je pouze, aby účetní jednotka postupovala systematicky a racionálně a dodržovala zásadu opatrnosti. US GAAP umožňuje změnit nejen dobu odpisování, ale i odpisovou sazbu. Při výpočtu odpisu je ovšem nutné od pořizovací ceny odečíst zbytkovou hodnotu. Zbytková hodnota představuje předpokládanou hodnotu, kterou bude mít aktivum na konci doby užívání.

V US GAAP je možné použít stejné metody odpisování jako v IFRS. A navíc, protože US GAAP nerozděluje majetek podle ceny pořízení na dlouhodobý hmotný a na dlouhodobý drobný majetek, jak je tomu u nás, je možné použít kombinovanou nebo skupinovou metodu odpisování. Kombinovaná metoda se používá u jednotlivých položek majetku, které mají různou dobu životnosti. Odpis se vypočítá pomocí váženého aritmetického průměru. Skupinová metoda se zase používá pro jednotlivé položky majetku s přibližně stejnou dobou životnosti. Odpis se vypočítá pomocí jednoduchého průměru.

[21]

4 Analýza zásady opatrnosti ve společnosti s ručením omezeným

Tato kapitola je zaměřená na analýzu zásady opatrnosti u společnosti s ručením omezeným. Pozornost je zde věnována rezervám a opravným položkám tvořených tímto podnikem. Bohužel tato společnost nechce být zveřejněna, a proto pro účely této práce má název Power, s. r. o.

4.1 Charakteristika společnosti

Obchodní firma:	Power, s. r. o.
Sídlo:	Praha 4
Právní forma:	společnost s ručením omezeným
Předmět podnikání:	Komplexní dodávky, výroba, výstavba a modernizace staveb, zařízení pro přenos, rozvod a kontrolu elektrické energie, elektrických silnoproudých zařízení, měřicí a regulační techniky a systémů řízení, produktů a služeb v oblasti automatizace, elektroinstalačních materiálů, nízkonapěťových zařízení a servisních činností. Výroba a dovoz chemických látek a chemických přípravků. výroba tepelné energie. Rozvod tepelné energie.
Základní kapitál:	400 000 000 Kč

Power, s. r. o. je dceřinou společností skupiny Power. Jedná se o světovou firmu pracující v oblasti energetiky a automatizace, poskytující komplexní služby průmyslovým podnikům, výrobcům a distributorům energie. Díky používání nejmodernějších technologií umožňuje svým zákazníkům zvyšovat výkonnost a zároveň snižovat dopad jejich podnikání na životní prostředí.

Skupina Power vznikla již v roce 1988 spojením švédské a švýcarské firmy. V České republice začala tato skupina působit od roku 1970 a v současnosti zde má celkem 8 poboček. Další pobočky se nachází ve více než 100 zemích světa a centrála firmy leží v Curychu ve Švýcarsku. Na pobočkách v současnosti pracuje více než 120 000 zaměstnanců.

Společnost Power má 5 divizí. Jedná se o Výrobky pro energetiku, Systémy pro energetiku, Automatizace výroby a pohony, Výrobky nízkého napětí a poslední divizí je Procesní automatizace.

Společnost Power, s. r. o. tvoří rezervy a opravné položky, které představují nástroje zásady opatrnosti. Údaje o rezervách a opravných položkách jsou získané z výročních zpráv společnosti, které jsou velmi detailně a přehledně zpracované. Pro analýzu tvorby, čerpání a případných významných změn vztahujících se k rezervám a opravným položkám firmy Power, s. r. o. je zvolené období od roku 2007 do roku 2011. Tvorba rezerv a opravných položek pro krytí ztrát a rizik známých ke dni sestavení účetní závěrky se účtuje na stranu má dáti, neboli na vrub nákladových účtů, tím tedy dojde k navýšení nákladů společnosti o rezervy. Čerpání se naopak účtuje na stranu dal, tzn. ve prospěch nákladových účtů.

4.2 Rezervy

Společnost tvoří rezervy na krytí ztrát a rizik, ale pouze jedná-li se o případy s vysokou mírou pravděpodobnosti a o případy, kdy je možné stanovit titul, výši a termín plnění při dodržení věcné a časové souvislosti. Power, s. r. o. tvoří zejména následující druhy rezerv:

- rezervy na záruční opravy,
- rezervy na nevyčerpanou dovolenou,
- rezervy na budoucí náklady,
- rezervy na poskytnuté bankovní garance s pravděpodobností jejich uplatnění,
- rezervy na odměny zaměstnancům,
- rezervy na další rizika a závazky plynoucí z podnikání (např. soudní spory).

Rezervy na odměny zaměstnancům začala společnost tvořit až od roku 2010, do té doby byly vykazovány jako součást dohadných účtů pasivních.

Společnost v letech 2007 až 2011 tvoří pouze účetní rezervy, mezi které patří rezervy na budoucí náklady, na záruční opravy a ostatní. Jedná se tedy o rezervy spojené se závazky plynoucími z podnikání společnosti. Zákonné rezervy tvořila společnost naposledy v roce 2005.

Rezervy na budoucí náklady

Jedná se o rezervy na budoucí náklady dlouhodobých projektů v případech, kdy v okamžiku fakturace realizuje společnost vyšší ziskovou marži, než je celková očekávaná marže projektu.

O výnosech a zisku z dlouhodobých stavebně-montážních smluv je účtováno v souladu s uzavřenými smlouvami dílčím způsobem v okamžiku částečné nebo závěrečné fakturace. V případě, že v okamžiku částečné fakturace realizuje společnost vyšší než celkový očekávaný zisk, je vytvořena rezerva na budoucí náklady související s projekty. Tato rezerva sníží zisk na očekávanou úroveň s ohledem na stav rozpracovanosti projektu a zásadu opatrnosti. Tvorba a čerpání této rezervy jsou uvedené v následující tabulce.

Tab. č. 3 Tvorba a čerpání rezervy na budoucí náklady v tis. Kč

	2007	2008		2009		2010		2011	
	Zůstatek k 31.12.	Tvorba/ Čerpání	Zůstatek k 31.12.	Tvorba/ Čerpání	Zůstatek k 31.12.	Tvorba/ Čerpání	Zůstatek k 31.12.	Tvorba/ Čerpání	Zůstatek k 31.12.
Rezerva na budoucí náklady	151 379	88 776	240 155	- 29 921	210 234	80 723	290 957	- 41 156	249 801

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výročních zpráv společnosti Power, s. r. o., 2013

Z výše uvedené tabulky je patrné, že u rezervy na budoucí náklady došlo ve sledovaném období k výraznému růstu její hodnoty, výjimkou je rok 2009 a 2011. V roce 2011 došlo ke snížení celkové rezervy o 41 tis. Kč, toto snížení mohla vyvolat zakázka pro sociální síť a její nové datové centrum, kam musí společnost dodat 38 kusů vzduchem izolovaných rozvaděčů.

Rezervy na záruční opravy

Společnost Power, s. r. o. je povinná po určitou dobu provádět bezplatné záruční opravy, a proto si může tvořit rezervu související s těmito opravami. V interních účetních předpisech si účetní jednotka sama stanoví v jaké výši bude rezervu na záruční opravy tvořit. Většinou jí účetní jednotky tvoří ve výši 2 % z tržeb za prodané výrobky. V účetní závěrce má společnost Power, s. r. o. uvedené čerpání i tvorbu rezervy souhrnně, a proto není možné s jistotou říci, že tvoří tuto rezervu ve výši 2 % z tržeb.

Tab. č. 4 Tvorba a čerpání rezervy na záruční opravy v tis. Kč

	2007	2008		2009		2010		2011	
	Zůstatek k 31.12.	Tvorba/ Čerpání	Zůstatek k 31.12.	Tvorba/ Čerpání	Zůstatek k 31.12.	Tvorba/ Čerpání	Zůstatek k 31.12.	Tvorba/ Čerpání	Zůstatek k 31.12.
Rezerva na záruční opravy	141 731	12 375	154 106	-11 578	142 289	- 48 830	93 698	31 317	125 015

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výročních zpráv společnosti Power, s. r. o.

Rezervy na záruční opravy mají kolísavý charakter. Do roku 2008 se zvyšovaly, zatímco od roku 2009 docházelo k jejich čerpání. Tento kolísavý charakter souvisí s tržbami za prodané zboží, které v roce 2008 činily 973 tis. Kč, zatímco v roce 2009 byly pouze 717 tis. Kč.

Ostatní rezervy

Ostatní rezervy jsou vytvořené na základě interních účetních předpisů společnosti a jedná se zejména o rezervy na krytí specifických záručních oprav a dalších závazků vyplývajících z podnikání. Patří sem tedy i rezervy na rizikové smlouvy, nevyčerpanou dovolenou zaměstnanců, na bonusy, na poskytnuté bankovní garance a soudní spory.

Tab. č. 5 Tvorba a čerpání ostatních rezerv v tis. Kč

	2007	2008		2009		2010		2011	
	Zůstatek k 31.12.	Tvorba/ Čerpání	Zůstatek k 31.12.	Tvorba/ Čerpání	Zůstatek k 31.12.	Tvorba/ Čerpání	Zůstatek k 31.12.	Tvorba/ Čerpání	Zůstatek k 31.12.
Ostatní rezervy	264 912	20 008	284 920	4 250	289 170	21 999	311 169	51 306	362 475

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výročních zpráv společnosti Power, s. r. o.

Ostatní rezervy představují jedinou položku, u které dochází během sledovaných let pouze k nárůstu. Je zde vidět, že společnost se vyhýbá rizikovým zakázkám a nedělá nic, co by vyvolalo čerpání této rezervy.

Výše všech tvořených rezerv společností Power, s. r. o. v jednotlivých letech 2007 až 2011 je přehledně zobrazená v následující tabulce. Je zde uvedena i celková hodnota rezerv, která v roce 2011 dosáhla výše 737 tis. Kč. Tím došlo k nárůstu všech rezerv tvořených společností od roku 2007 téměř o 180 tis. Kč.

Tab. č. 6 Rezervy v tis. Kč za období 2007 až 2011

Rezervy	2007	2008	2009	2010	2011
Na budoucí náklady	151 379	240 155	210 234	290 957	249 801
Na záruční opravy	141 731	154 106	142 289	93 698	125 015
Ostatní	264 912	284 920	289 170	311 169	362 475
Celkem	558 022	679 181	641 932	695 824	737 291

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výročních zpráv společnosti Power, s. r. o., 2013

Společnost Power, s. r. o. tvoří všechny nezbytné rezervy, které jí pomohou v podnikání. Dokonce tvoří i rezervy na nevyčerpanou dovolenou, což je velice rozumné kvůli tomu, že zaměstnává průměrně 3 000 zaměstnanců.

4.3 Opravné položky

Opravné položky představují přechodné snížení hodnoty aktiv a společnost Power, s. r. o. je tvoří k dlouhodobému majetku, k zásobám, k zákonným pohledávkách a k ostatním pohledávkám.

Stejně jako tabulky zobrazující stavy rezerv, tak i tabulky zabývající se opravnými položkami jsou sestavené na základě výročních zpráv společnosti Power, s. r. o. Tabulka č. 7 se zabývá konečnými zůstatky opravných položek a to vždy k 31. 12. příslušného roku. Celková hodnota opravných položek v jednotlivých letech je vypočítána a zobrazena v posledním řádku tabulky.

Tab. č. 7 Opravné položky v tis. Kč za období 2007 až 2011

Opravné položky k:	2007	2008	2009	2010	2011
dlouhodobému majetku	30 247	22 347	95 959	95 959	22 347
zásobám	83 004	87 457	110 704	110 898	110 732
zákonným pohledávkám	71 363	73 948	72 140	71 688	73 597
ostatním pohledávkám	11 585	7 661	7 553	6 374	12 143
Celkem	196 199	191 413	286 356	284 919	218 819

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výročních zpráv společnosti Power, s. r. o., 2013

K velkému nárůstu opravné položky k dlouhodobému majetku došlo v roce 2009 a to kvůli právnímu sporu, který vedla společnost Power, s. r. o. o vlastnictví pozemků s moravským městem. Pořizovací cena sporných pozemků činila 74 mil. Kč. Soud, který se konal na začátku roku 2010 předběžně rozhodl v neprospěch společnosti. Avšak tato skutečnost se stala až po datu účetní závěrky. Proto musela společnost k 31. 12. 2009 vytvořit opravnou položku k těmto pozemkům ve výši 74 mil. Kč a tím pádem byla celková výše této opravné položky 95 mil. Kč na konci roku 2009.

Jelikož soud rozhodl předběžně, chtěla společnost počkat na doručení písemného rozsudku, a proto nezaúčtovala odloženou daňovou pohledávku z opravné položky vytvořené k pozemkům. Zde je vidět způsob dodržení zásady opatrnosti v účetnictví.

Bohužel ani v roce 2010 společnost nedostala písemné vyjádření soudu a díky tomu se výše opravné položky k dlouhodobému majetku ani v tomto roce nezměnila. Až v roce 2011 Krajský soud písemně vyznamenal společnost Power, s. r. o. o rozsudku v její neprospěch. Společnost tedy musela v tomto roce vyřadit pozemky z účetní evidence a rozpustit související opravnou položku.

Skutečné výše tvorby a zúčtování opravných položek ukazuje tabulka č. 8. Zúčtování opravné položky je zobrazeno s mínusem.

Tab. č. 8 Tvorba a zúčtování opravných položek v tis. Kč za období 2007 až 2011

Opravné položky k:	Zůstatek k 31.12. 2007	Tvorba/ Zúčtování	Zůstatek k 31.12. 2008	Tvorba/ Zúčtování	Zůstatek k 31.12. 2009	Tvorba/ Zúčtování	Zůstatek k 31.12. 2010	Tvorba/ Zúčtování	Zůstatek k 31.12. 2011
dlouhodobému majetku	30 247	- 7 900	22 347	73 612	95 959	0	95 959	- 73 612	22 347
zásobám	83 004	4 453	87 457	23 247	110 704	194	110 898	- 166	110 732
zákonným pohledávkám	71 363	2 585	73 948	- 1 808	72 140	- 452	71 688	1 909	73 597
ostatním pohledávkám	11 585	- 3 924	7 661	- 108	7 553	- 1 179	6 374	5 769	12 143
Celkem	196 199	- 4 786	191 413	94 943	286 356	- 1 437	284 919	- 66 100	218 819

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výročních zpráv společnosti Power, s. r. o., 2013

Jak již bylo zmíněno, v roce 2009 došlo k velkému nárůstu opravné položky k dlouhodobému majetku a to o necelých 74 mil. Kč, kvůli probíhajícímu právnímu sporu. Opravná položka k zásobám rostla v letech 2007 až 2010. V roce 2011 došlo ke snížení o 166 tis. Kč. Jedná se o snížení na prodejní cenu u ocenění nepotřebných, zastaralých a pomaluobrátkových zásob.

Opravná položka k zásobám je stanovena vedením firmy na základě účetních postupů používaných u podniků skupiny Power. Výpočet je stanoven na základě porovnání spotřeby zásob a jejich zůstatků na skladě. Pro zásoby, které jsou vyšší, než jejich roční spotřeba je vypočtena opravná položka ve výši 50%, v dalších letech je navyšována na 75 % a dále na 100 %. Společnost také tvoří opravné položky na nesplacené pohledávky, které jsou považovány za pochybné na základě posouzení jejich realizovatelnosti. Z tohoto důvodu tvořila společnost opravnou položku v roce 2008 ve výši 2,5 mil. Kč a v roce 2011 ve výši 1,9 mil. Kč.

5 Analýza zásady opatrnosti v příspěvkové organizaci

Analýza zásady opatrnosti je také zaměřená na Odbornou školu výroby a služeb a použité informace, na základě nichž je analýza provedená, jsou získané od zástupce ředitele školy pro ekonomiku pana Mgr. Tomáše Vodičky. Protože se jedná o příspěvkovou organizaci, která se liší od ostatních společností, je ve zkratce vysvětleno celkové fungování příspěvkové organizace a závěr této kapitoly je věnován odpisování majetku organizace.

5.1 Charakteristika školy

Název školy:	Odborná školy výroby a služeb
Sídlo:	Vejprnická 56, 318 00 Plzeň
Právní forma:	příspěvková organizace
Zřizovatel:	Plzeňský kraj, Škroupova 18, 301 00 Plzeň
IČ:	49774859
IZO ředitelství školy:	0049774859
Ředitel:	Mgr. et Bc. Hana Krýslová

Budova Odborné školy výroby a služeb se nachází v areálu SOU elektrotechnického v Plzni na Skvrňanech. V roce 2012 se tato škola jmenovala Odborné učiliště a Praktická škola Plzeň. 1. 10. 2012 došlo k přejmenování na Odbornou školu výroby a služeb. Do 1. 10. 2013 mohla tato škola přijímat pouze děti s potvrzením o tělesném či duševním postižení. K této změně vedl úbytek studentů a tím, že se změnila zřizovací listina a následně jméno školy, mohla škola začít přijímat všechny děti bez ohledu na zdravotní stav.

Odborná škola výroby a služeb je určena hlavně pro žáky se zdravotním postižením nebo zdravotním znevýhodněním, dále také pro žáky nižších ročníků základních škol nebo pro absolventy základních praktických škol. Jedná se především o žáky s lehkým mentálním postižením, s poruchami komunikačních schopností, se sluchovým postižením, zrakovým postižením, s poruchami učení a chováním, s tělesným

postížením či zdravotně oslabené, sociálně znevýhodněné žáky a nově i pro všechny ostatní žáky, mající zájem studovat na této škole. Obory zde vyučované mají nižší nároky v oblasti všeobecného i odborného vzdělání. Vzdělávání žáků je zaměřeno hlavně na odbornou přípravu a získání základních sociálních dovedností. Uplatňují se zde speciálně pedagogické postupy a respektují se speciální potřeby jednotlivých žáků. Žáci zde tedy studují takové obory, které je připraví pro výkon jednoduchých prací v rámci dělnických povolání.

V letošním školním roce byly otevřené obory zaměřené na Kuchařské práce, Provozní služby, Zámečnické práce a údržbu, Zahradnické práce, Pečovatelské práce a Prodavačské práce. Ve škole studuje celkem 271 žáků a pracuje zde celkem 38 pracovníků, z nichž 32 je vyučujících.

5.2 Financování

Odborná škola výroby a služeb je příspěvková organizace, která hospodaří s peněžními prostředky získanými vlastní činností, peněžními prostředky získanými z rozpočtu svého zřizovatele a ze svých fondů. Činnost školy se dělí na hlavní a hospodářskou činnost. Hlavní činnost zahrnuje provozování vzdělávání a mzdové náklady. Zatímco hospodářská činnost představuje to, jak škola může sama dosáhnout zisku. Jedná se např. o pronájem učeben školy pro externí školitele nebo prodej výrobků, které žáci sami vyrobili popř. vypěstovali.

Zřizovatelem Odborné školy výroby a služeb je Plzeňský kraj, který poskytuje peněžní prostředky na provoz a řízení školy. Každý rok v červenci navrhne škola rozpočet na další kalendářní rok a pošle ho zřizovateli, který ho upraví. Na základě schváleného rozpočtu posílá zřizovatel peněžní prostředky škole a to ve dvanácti měsíčních splátkách. Škola dostává od zřizovatele peněžní prostředky na provoz (nájem, energie, vodu, teplo, vybavení dílen, nutné opravy majetku) a také obdrží od státu prostřednictvím zřizovatele příspěvek na platy a učební pomůcky. Na analytickém účtu 672.10 (Výnosy z nároků na prostředky rozpočtů územních samosprávných celků – přímá dotace: mzdy) a na účtu 672.15 (Výnosy z nároků na prostředky rozpočtů územních samosprávných celků – nepřímá dotace: provoz) vede škola již výše zmíněné peněžní prostředky.

Dotace od zřizovatele na provoz a platy jsou uvedeny v příloze účetní závěrky pod konkrétním účelovým znakem přiřazeným Krajským úřadem. V roce 2012 získala škola od svého zřizovatele dotaci ve výši cca. 19 mil. Kč.

Škola není závislá jen na dotacích od zřizovatele. Může si i sama zažádat o dotace z Evropské unie. Krajský úřad Plzeňského kraje pravidelně zveřejňuje seznam dotací z EU, o které si škola může zažádat. V současnosti je Odborná škola výroby a služeb zapojena do Projektu EU „Uplatňování a zlepšování forem výuky“ a „Digitalizace výuky“. V roce 2012 skončily projekty financované z EU „Interaktivní výuka vybraných předmětů“ a „Podpora studia pomocí E-learningových aplikací“.

Dotace z rozpočtu územních samosprávních celků jsou řešeny v zákoně č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Představují nenávratné a účelově poskytnuté peněžní prostředky z rozpočtu územního samosprávného celku. Poskytnutí dotace je vázáno na jasný a předem stanovený účel, který musí příjemce dotace splnit. Poskytnutá dotace se musí k určitému datu vyúčtovat. Jestliže příjemce dotace neprokáže splnění účelu nebo je nepoužije v souladu s účelem, musí je poskytovateli v určeném termínu vrátit. Pokud se tak nestane, hrozí příjemci sankce za porušení rozpočtové kázně. V praxi se rozlišují dotace poskytnuté na pořízení dlouhodobého majetku (jedná se o investiční dotace) a dotace na provoz (neinvestiční dotace)

Odborná škola výroby a služeb používá výnosový přístup a celkové výše dotací získané jak od svého zřizovatele, tak z EU účtuje rovnou do výnosů. A následně každý měsíc, kdy dojde k vynaložení nákladů, odúčtuje příslušnou částku z výnosového účtu.

Jak podle mezinárodních účetních standardů, tak i podle českých účetních předpisů je nutné dodržovat princip věcného a časového souladu nákladů a výnosů. Toho lze dosáhnout při získání dotace např. na pořízení aktiva a to snížením hodnoty aktiva o dotaci, což ovlivní výsledek hospodaření v době, kdy bude pořízené aktivum přinášet výnosy díky snížení odpisů. Nebo je možné použít časové rozlišení dotací, tj. výnosů příštích období. [10]

5.3 Fondy

Podle zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů musí Odborná škola výroby a služeb tvořit následující fondy:

- Rezervní fond
 - Slouží ke kumulaci zisku, dalšímu rozvoji činnosti školy, popřípadě k vyrovnání ztráty.
 - Tvoří se ze zlepšeného výsledku hospodaření, z přijatých peněžních darů a z peněžních prostředků poskytnutých ze zahraničí.
 - Jedná se o účet 413 a jeho výše v roce 2012 činila 1 879 tis. Kč.
- Fond reprodukce majetku = Investiční fond
 - Je tvořen z odpisů hmotného i nehmotného dlouhodobého majetku školy, z investičních dotací od zřizovatele, z výnosů z prodeje DHM. Peněžní prostředky z tohoto fondu se používají k financování investičních výdajů nebo na potřebné opravy a údržbu majetku.
 - Jedná se o účet 416 a v roce 2012 se do tohoto fondu odvedly odpisy ve výši 83 064 Kč.
- Fond kulturních a sociálních potřeb
 - Povinně se do tohoto fondu odvádí 1 % z nepřímých investičních výdajů, které škola dostává od svého zřizovatele. Používá se k zabezpečení kulturních a sociálních potřeb zaměstnanců školy nebo studentů.
 - Jedná se o účet 412, který se dělí pomocí analytických účtů na měsíční přiděl, výdaje na stravování zaměstnanců, rekreace a zájezdy, náhradní plnění a kultura, peněžní dary a nakonec nepeněžní dary. Konečný stav účtu 412 byl v roce 2012 57 tis. Kč.

- Fond odměn
 - Je tvořen z výsledku hospodaření, ovšem jen max. 80 % z VH a nejvýše do 80 % stanoveného objemu prostředků na platy.
 - Používá se pro hrazení případného překročení peněžních prostředků na platy, např. u účasti na závěrečných zkouškách pro externí učitele.
 - Jedná se o účet 411, jehož výše byla 290 tis. Kč na konci roku 2012.

Počáteční stavy a konečné stavy jednotlivých fondů jsou souhrnně zobrazeny ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu správců kapitol. Tento výkaz předkládá škola na konci roku svému zřizovateli. Tvorby a čerpání výše uvedených fondů jsou podrobně uvedeny v příloze účetní závěrky. Pro účely této diplomové práce je nejvíce zajímavý investiční fond, proto tvorba a čerpání tohoto fondu v roce 2010 až 2012 je zobrazena v následující tabulce.

Tab. č. 9 Investiční fond Odborné školy výroby a služeb

INVESTIČNÍ FOND			
	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
Počáteční stav fondu k 1.1.	77 220	139 516	256 463
Tvorba fondu	208 714	205 994	83 064
Odpisy DHM a DNM	208 714	155 994	83 064
Převody z rezervního fondu		50 000	
Čerpání fondu	146 418	89 047	150 000
Financování investičních potřeb	146 418	89 047	
Financování oprav a údržby majetku			150 000
Konečný stav fondu	139 516	256 463	189 527

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013

5.4 Stanovení odpisového plánu

Jako většina společností má i tato Odborná škola výroby a služeb stanovenou směrnici pro odpisový plán, která je určena pro vnitřní potřeby zaměstnanců školy. Odpisový plán má škola stanovený v souladu s ustanovením zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s vyhláškou č. 410/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou příspěvkovými organizacemi, ve znění pozdějších předpisů, a s Českými účetními standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 410/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Účetní odpisy jednotlivého dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku si škola stanovuje individuálně na základě doby používání, životnosti, doby upotřebitelnosti nebo ve vztahu k výkonům. V následující tabulce je uvedena stanovená doba odpisování pro jednotlivé druhy majetku v evidenci školy.

Tab. č. 10 Doba odpisování majetku školy

Název majetku	Doba odpisování
Dlouhodobý nehmotný majetek	5 let
Osobní automobily	3,5 roku
Výpočetní technika	4 roky
Stroje a zařízení	3,5 roku
Nábytek – DHM	5 let
Kancelářské stroje – DHM	5 let

Zdroj: Směrnice školy pro stanovení odpisového plánu, 2013

Pořízený dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek se začíná odpisovat následující měsíc po měsíci uvedení dlouhodobého majetku do užívání, tj. po měsíci, ve kterém pořízený dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek splnil podmínky předepsané pro jeho užívání. Hodnota měsíčního odpisu je stanovena ve výši jedné dvanáctiny vypočtené částky po zaokrouhlení na celou korunu nahoru.

Odborná škola výroby a služeb účtuje odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku měsíčně rovnou do nákladů. V případě fyzické likvidace majetku se dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek přestává odpisovat a jeho zůstatková cena se zaúčtuje také do nákladů. V případě technického zhodnocení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku se o hodnotu tohoto technického zhodnocení zvýší pořizovací cena příslušného dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku a od následujícího měsíce po měsíci, kdy bylo technické zhodnocení uvedeno do užívání, se odpis provádí z této zvýšené hodnoty majetku.

U dlouhodobého majetku, který nebyl pořízen jako nový, stanovuje dobu odpisování zástupce ředitele školy pro ekonomiku individuálně s přihlédnutím ke stáří a technickému stavu majetku.

Každý dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek škola eviduje v inventární knize hmotného a nehmotného majetku a v PC programu UNICOS – evidence majetku.

Za správnost technických údajů a za jejich udržování v aktuálním stavu včetně stanovení odpisové sazby a doby životnosti dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku odpovídá správce majetku.

Za sestavení odpisového plánu zase odpovídá zástupce ředitele školy pro ekonomiku, kterým je Mgr. Tomáš Vodička. A za správnost zaúčtování údajů vyplývajících z inventární karty a odpisového plánu odpovídá účetní.

5.5 Odpisy majetku školy

Největší investicí Odborné školy výroby a služeb v posledních letech je pořízení skleníku, který se nachází před budovou školy. Jelikož se jedná o příspěvkovou organizaci, není možné, aby si škola vzala na pořízení skleníku úvěr, proto se musela domluvit s Krajským úřadem, který tento skleník plně financoval. Jedná se o vícelodní skleník s půdorysem stavby 44,8 x 15 m rozdělený na 4 sektory. Ve dvou sektorech se netopí a je v nich volná půda určená pro přímou výsadbu. Třetí sektor je vytápěný, vybavený stolovým pěstebním systémem, kterým je možné pohybovat a používá se pro přípravu rostlin. Poslední sektor představuje zastřešené venkovní prostranství. Tento skleník byl slavnostně otevřen 30. 6. 2010. V tabulce č. 11 je uveden veškerý odpisovaný majetek ve vlastnictví školy.

Tab. č. 11 Dlouhodobý majetek Odborné školy výroby a služeb

DM	Odpisová skupina	Okamžik uvedení do užívání	Pořizovací cena	Doba užívání (v měsících)	ZC DM k 31.12.2012	Měsíční odpis
Skleník	VI	30. 6. 2010	6 455 972	2 580	6 335 972	2 500
Jezírko	VI	30. 9. 2011	50 000	360	47 870	142
Xerox Tiskárna	I	28. 6. 2010	79 661	60	39 821	1 328
Set Videx	II	31. 12. 2010	44 508	60	29 676	618
Interaktivní komplet	I	18. 3. 2011	93 015	144	79 449	646
Interaktivní komplet	I	18. 3. 2011	93 015	144	79 449	646
Interaktivní komplet	I	18. 3. 2011	93 015	144	79 449	646
Interaktivní komplet	I	30. 9. 2012	90 000	144	88 125	625
Server	I	30. 9. 2012	150 000	144	146 874	1042

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013

Jak již bylo řečeno, skleník byl zaplacen z prostředků poskytnutých Krajským úřadem, zatímco jezírko škola pořídila z dotace od nadačního fondu Zelený poklad. Na tiskárnu a interaktivní komplety získala škola prostředky z fondů EU. A zbytek, tj. set Videx a server financovala škola sama z investičního fondu.

Dobu užívání skleníku stanovila účetní školy na 2 580 měsíců, tj. 215 let. A to díky tomu, že škola si mohla sama stanovit libovolně dlouhou dobu odpisování DM. Proto je doba užívání jezírka 30 let, tiskárny a setu Videx 5 let nebo interaktivních kompletů a serveru 12 let. Z tohoto důvodu jsou i výše měsíčních odpisů poměrně nízké.

I když je stanovení doby užívání DM plně v kompetenci příspěvkové organizace je nutné uvážit, zda je reálné odpisovat skleník 215 let. Povinností příspěvkové organizace a všech účetních jednotek je dodržovat zákon o účetnictví. Tím pádem je nutné dodržovat zásadu věrného a poctivého zobrazení. Takto dlouhá doba odpisování skleníku nerespektuje reálný obraz a tím pádem porušuje zásadu věrného a poctivého zobrazení.

Možnost stanovení libovolné doby odpisování DM příspěvkovými organizacemi může být jedním z důvodů, proč Krajský úřad vydal na začátku roku 2013 novou metodiku. Tato metodika totiž jasně uvádí, mimo jiné, jak dlouho se bude konkrétní dlouhodobý majetek odpisovat. Protože příspěvková organizace musí respektovat metodiky vydané svým zřizovatelem, bude muset Odborná škola výroby a služeb upravit dobu užívání majetku. Čímž také dojde ke zvýšení nákladů na odpisy.

Zatím, ještě není přesně jasné, jak by měla škola postupovat. Krajský úřad plánuje uspořádat školení, kde vysvětlí změny uvedené v metodice a upřesní, jak by měly příspěvkové organizace postupovat při plnění jeho požadavků.

Odborná škola výroby a služeb by se měla zaměřit už jen na budoucnost. Při splňování metodiky by měla používat prospektivní metodu a tím pádem už neupravovat minulé odpisy a doby užívání.

Stejný postup upřednostňuje i IFRS a US GAAP, kde se požaduje, aby se změny nedotýkaly již vykázaných údajů v minulém období, ale aby se projevíly jen v současném a budoucím období.

Škola bude muset v případě ohlašovaných změn postupovat následovně. Např. v případě skleníku, kde na začátku odpisování škola zvolila dobu užívání na 215 let, nová metodika uvádí, že skleník může být odpisován maximálně 20 let. Dále je také v metodice stanovená hranice významnosti ve výši 30 % u staveb a 5 % u majetku. Tzn., že od pořizovací ceny se musí nejprve odečíst 30 %, které musí škole po skončení doby odpisování zůstat a ze zbytkové hodnoty se teprve vypočítají odpisy.

Škola používá lineární způsob odpisování a výše budoucích odpisů u jednotlivých složek majetku by mohla vypadat následovně.

Tab. č. 12 Změna doby užívání u DM Odborné školy výroby a služeb

DM	PC majetku	Nová doba užívání (v letech)	Hranice významnosti z PC (30 % u staveb, 5 % u majetku) k 31. 12. 2013	Nová měsíční výše odpisů pro rok 2014	Rozdíl mezi ročními odpisy při změně doby užívání
Skleník	6 455 972	20	1 936 791	18 830	685 860
Jezírko	50 000	20	15 000	145	81
Xerox Tiskárna	79 661	8	3 983	788	- 22 680
Set Videx	44 508	12	2 225	293	- 11 700
Interak. komplet	93 015	12	4 650	613	- 679
Interak. komplet	93 015	12	4 650	613	- 679
Interak. komplet	93 015	12	4 650	613	- 679
Interak. komplet	90 000	12	4 500	594	- 465
Server	150 000	12	7 500	990	- 780
Suma	x	x	1 983 949	23 479	648 288

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013

Jak je vidět z výše uvedené tabulky u interaktivních kompletů a serveru se doba odpisování nezměnila. Ale jelikož je nutné stanovit hranici významnosti, v tomto případě 5 % z PC, sníží se hodnota pro stanovení odpisů a tím pádem se sníží i výše odpisů. Rozdíl mezi celkovými odpisy stanovenými z PC a odpisy stanovenými ze snížené PC o 5 % je tedy v tomto případě záporný.

Při výpočtu by se dalo postupovat následovně. Od pořizovací ceny majetku se odečte hranice významnosti, např. u skleníku tzn. $6\,455\,972 - 1\,936\,791 = 4\,519\,181$. Výsledná hodnota se vydělí počtem měsíců nově stanovené doby odpisu, tj. $4\,519\,18 : 240$ (20 let) = 18 830. Tím se vypočítá nová výše měsíčního odpisu pro rok 2014. Následně se vynásobí nový měsíční odpis počtem měsíců od okamžiku uvedení do užívání až do 31. 12. 2013, tzn. $18\,830 \times 42 = 790\,860$. Jak je již uvedeno v tabulce č. 11, výše měsíčního odpisu pro rok 2013 činí $2\,500 \times 42 = 105\,000$.

Ted' je nutné od sebe odečíst částku, která bude do konce roku 2013 odepsaná a částku, která by podle nové metodiky již měla být odepsaná, tj. 790 860 - 105 000 a vyjde požadovaný rozdíl 685 860.

Odborná škola výroby si bude muset zvolit účet, který nazve např. rozdíly při změnách používaných metod. Tento účet by měl být uveden v pasivech, jako součást vlastního kapitálu, respektive jmění účetní jednotky. Na tento účet na konci roku bude nutné zaúčtovat s mínusem částku 648 288, oproti účtu oprávek, tj. účtová skupina 08. Jak přesně bude muset škola postupovat, Krajský úřad ještě upřesní a vysvětlí na plánovaném školení.

Jak je již uvedeno Odborná škola výroby a služeb používá lineární způsob odpisování u veškerého majetku. Celkovou sumu měsíčních odpisů, tj. 23 479 škola účtuje na vrub účtu 551 - Odpisy dlouhodobého majetku a ve prospěch účtové skupiny 08, kde např. 081.80 představuje oprávký ke stavbám - skleník, 081.90 - Oprávký ke stavbám - jezírko, 082 - Oprávký k samostatným movitým věcem a souborům movitých věcí. Všechny účty nacházející se v účtové skupině 08 jsou uvedené v příloze A.

Od roku 2010 je možné i u nás používat komponentní způsob odpisování majetku. Tento přístup představuje rozdělení majetku podle délky užívání na jednotlivé části, tzv. komponenty, které jsou odpisovány zvlášť. Komponentní odpisování by škola využila hlavně u interaktivních kompletů, jejichž součástí je interaktivní projektor, bílá magnetická tabule a notebook. Tento způsob odpisování by mohl vypadat následovně. Interaktivní projektor a magnetickou tabuli je možné podle nové metodiky odpisovat 12 až 15 let. Zatímco notebook je možné odpisovat 6 až 8 let.

Celý interaktivní komplet stál 90 tis. Kč a bude se odpisovat 12 let. Součástí tohoto kompletu je notebook v hodnotě 20 tis., který je třeba po 6 letech nahradit novým. Jelikož je notebook součástí interaktivního kompletu bude se komplet odpisovat z částky snížené o notebook, čili z částky 70 tis. Kč.

Je nutné vypočítat zbytkovou hodnotu ve výši 5 %, která činí u celého kompletu 3 500 Kč a u notebooku 1 000 Kč. Výše ročního odpisu by se počítala z PC snížené o zbytkovou hodnotu, tzn. u kompletu by se roční odpis počítal z částky 66 500 Kč a u notebooku z částky 19 000 Kč. Roční odpis interaktivního kompletu by činil 5 542 Kč a u notebooku 3 167 Kč.

Závěr

Cílem této diplomové práce bylo představit zásadu opatrnosti a nástroje, které tuto zásadu v účetnictví zajišťují. Zásada opatrnosti je stejná, ať už se na ní díváme z národního nebo mezinárodního hlediska. Vždy jde o to zohlednit rizika a případné ztráty, které by mohly mít vliv na budoucí hospodaření podniku. Přesnou definici zásady opatrnosti nenajdeme. Ale je možné najít její vymezení v české legislativě a koncepčním rámci mezinárodních standardů. Bez dodržování zásady opatrnosti není možné bezchybně vést účetnictví. Je tedy velice důležité pro účetní jednotky věnovat pozornost zásadě opatrnosti. Bohužel, ale mohou nastat i případy, kdy dojde k rozporu mezi dodržováním zásady opatrnosti a ostatními účetními zásady jako je např. zahrnování nákladů do účetnictví.

Mezi elementární nástroje sloužící k uplatnění zásady opatrnosti patří oceňování majetku, rezervy, opravné položky a odpisování majetku. Při uplatňování zásady opatrnosti je významné oceňování majetku. Zejména prvotní ocenění majetku, kterému je nutné věnovat pozornost, aby nedošlo k chybám, např. při nesprávném určení pořizovací ceny, a tím k porušení nejen zásady věrného a poctivého zobrazení, ale i zásady opatrnosti. Pořizovací cena se totiž skládá nejen z ceny pořízení majetku, ale také se do ní započítávají náklady souvisejících s pořízením. Odlišností mezi českou úpravou a IFRS je např. tvorba rezerv na budoucí demontáž, která se v IFRS započítává do pořizovací ceny.

Tvorba rezerv je pro účetní jednotky velice důležitá. Hlavním cílem jejich tvorby je připravit podnik na neočekávaný odliv peněžních prostředků a tím udržet stabilní vývoj hospodaření společnosti. Tvorba rezerv také ovlivňuje základ daně a je dobré, když je společnost připravena na nepříznivé situace související s podnikáním. Ale rozdělení rezerv na daňové a účetní je možné pouze v českých účetních pravidlech. Mezinárodní standardy takové rozdělení neumožňují, pouze uvádí jaké rezervy je a není možné tvořit. Podstatný rozdíl mezi národním účetnictvím a mezinárodními standardy je v tom, jaké rezervy mohou společnosti tvořit. Podle české legislativy může společnost tvořit rezervy na opravy a udržování majetku, zatímco podle IFRS i US GAAP je tvorba rezervy na tyto účely zakázána.

Další odlišností je uznání rezerv na restrukturalizaci. Podle IFRS totiž může být rezerva na restrukturalizaci uznána, pokud účetní jednotka zveřejní podrobný plán restrukturalizace. Podle US GAAP je zase uznána pokud není možné zabránit vyrovnání závazku v budoucnosti. A na základě českých účetních předpisů lze rezervu na restrukturalizaci tvořit, pokud je program restrukturalizace schválen společníky nebo příslušným orgánem podle zvláštního právního předpisu.

Mezi další nástroje zásady opatrnosti patří opravné položky. Ty představují významný nástroj hlavně v situacích, kdy není jisté, jak se bude hodnota majetku podniku dále vyvíjet. Konkrétní příklad je uvedený ve čtvrté kapitole této práce, týkající se společnosti Power, s. r. o., která na základě soudního sporu tvořila opravné položky k pozemkům, a tím splnila nejen zásadu opatrnosti, ale i zásadu věrného a poctivého zobrazení. Snížením hodnoty aktiv se v IFRS i US GAAP zabývají konkrétní standardy, ve kterých jsou uvedené indikátory signalizující, že může dojít ke snížení hodnoty majetku. Také je možné v těchto standardech nalézt postup pro výpočet ztráty ze snížení hodnoty. V českých účetních předpisech není určen postup výpočtu snížení hodnoty, pouze se musí uvést, jestli se jedná o trvalé nebo dočasné snížení hodnoty aktiv.

Poslední nástroj zásady opatrnosti, kterým se tato práce zabývá, je odpisování dlouhodobého majetku. Odpisy hrají, stejně jako ostatní nástroje, velice důležitou roli a to zejména v mezinárodním účetnictví při používání komponentního odpisování a s tím souvisejícího tvoření rezerv na opravy majetku. V České republice je také možné používat od roku 2010 komponentní odpisování, ale jelikož jeho používání je pouze dobrovolné, zatím se moc nevyužívá. V páté kapitole je uveden konkrétní příklad zobrazující komponentní odpisování majetku Odborné školy výroby a služeb. Také je v této kapitole vidět, jak by mohl vypadat způsob uplatnění zásady opatrnosti při změnách doby odpisování DM, nařízených zřizovatelem příspěvkové organizace.

Seznam tabulek

Tab. č. 1 Přehled účetních zásad a charakteristik v zákoně o účetnictví.....	17
Tab. č. 2 Předpoklady, účetní zásady a omezení US GAAP	23
Tab. č. 3 Tvorba a čerpání rezervy na budoucí náklady v tis. Kč.....	51
Tab. č. 4 Tvorba a čerpání rezervy na záruční opravy v tis. Kč	52
Tab. č. 5 Tvorba a čerpání ostatních rezerv v tis. Kč.....	53
Tab. č. 6 Rezervy v tis. Kč za období 2007 až 2011	54
Tab. č. 7 Opravné položky v tis. Kč za období 2007 až 2011	55
Tab. č. 8 Tvorba a zúčtování opravných položek v tis. Kč za období 2007 až 2011.....	56
Tab. č. 9 Investiční fond Odborné školy výroby a služeb	61
Tab. č. 10 Doba odpisování majetku školy.....	62
Tab. č. 11 Dlouhodobý majetek Odborné školy výroby a služeb.....	64
Tab. č. 12 Změna doby užívání u DM Odborné školy výroby a služeb.....	66

Seznam obrázků

Obr. č. 1 Všeobecně uznávané účetní zásady	13
Obr. č. 2 Předpoklady a kvalitativní charakteristiky účetních informací IFRS.....	20

Seznam použitých zkratk

ČNB.....	Česká národní banka
ČR.....	Česká republika
DHM.....	Dlouhodobý hmotný majetek
DM.....	Dlouhodobý majetek
DNM.....	Dlouhodobý nehmotný majetek
EU.....	Evropská unie
FASB.....	Financial Accounting Standards Boards (Výbor pro vydávání účetních standardů)
FIFO.....	First In, First Out
IASC.....	International Accounting Standards Committee (Komise pro mezinárodní účetní standardy)
IF.....	Investiční fond
IFRS.....	International Financial Reporting Standards (Mezinárodní standardy finančního výkaznictví)
PC.....	Požizovací cena
SEC.....	Security and Exchange Commission (Komise pro cenné papíry a burzy)
SFAS.....	Statement of Financial Accounting Standards (Účetní standardy podle FASB)
US GAAP.....	United States Generally Accepted Accounting Principles (Americké všeobecně uznávané účetní principy)

Seznam literatury

- [1] ALEXANDER, David, ARCHER, Simon. Miller International Accounting/Financial Reporting Standards Guide. Chicago: CCH Incorporated, 2005. ISBN 0-7355-4803-X
- [2] ALEXANDER, David, NOBES, Christopher. Financial Accounting an International Introduction. Essex: Pearson Education Limited, 2004. ISBN 0-273-68520-1
- [3] BŘEZINOVÁ, Hana, MUNZAR Vladimír. Účetnictví I. Praha: Institut Svazu účetních, a. s., 2003. ISBN 80-86716-00-7
- [4] BULLA, Miroslav. ČÚS č. 004 – Rezervy a ČÚS č. 005 – Opravné položky závazků [online]. 2008 [cit. 2013-04-16]. Dostupné z: http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d3732v5067-cus-c-004-rezervy-8226-cus-c-005-opravne-polozky/?search_query=rezervy&search_results_page=
- [5] CARDOVÁ, Zdenka. Oceňování majetku a závazků [online]. 2010 [cit. 2013-04-15]. Dostupné z: http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d9678v12552-ocenovani-majetku-a-zavazku/?search_query=oce%C5%88ov%C3%A1n%C3%AD&search_results_page=
- [6] DELOITTE. Analýza snížení hodnoty a hlavní rozdíly mezi US GAAP a IFRS [online]. ©2009 [cit. 2013-04-17]. Dostupné z: <http://www.deloitte.com/cz/bulletiny/ucetni-zpravodaj/0903>
- [7] DELOITTE. IAS 36 - Impairment of Assets [online]. ©2010 [cit. 2013-03-17]. Dostupné z: <http://www.iasplus.com/en/standards/standard35>
- [8] DELOITTE. IAS 37 — Provisions, Contingent Liabilities and Contingent Assets [online]. ©2005 [cit. 2013-03-16]. Dostupné z: <http://www.iasplus.com/en/standards/standard36>
- [9] DĚRGEL, Martin. Účetní versus daňové rezervy [online]. 2011 [cit. 2013-04-16]. Dostupné z: http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d34890v44510-ucetni-versus-danove-rezervy/?search_query=rezervy&search_results_page=

- [10] DVOŘÁKOVÁ, Dana. Finanční účetnictví a výkaznictví podle mezinárodních standardů. Brno: Computer Press, a. s., 2011. ISBN 978-80-251-3652-2
- [11] FICBAUER, Jiří., FICBAUER, David. Mezinárodní účetní standardy a daňové systémy. Ostrava: KEY Publishing s.r.o., 2012. ISBN 978-80-7418-143-6
- [12] HINKE, Jana. Účetní systém IAS/IFRS. Praha: Kernberg Publishing, 2007. ISBN 978-80-903962-2-7
- [13] HINKE, Jana. Účetnictví podle IAS/IFRS: příklady a případové studie. Praha: Kernberg Publishing, 2007. ISBN 978-80-903962-1-0
- [14] JÍLEK, Josef., SVOBODOVÁ, Jitka. Účetnictví podle mezinárodních standardů účetního výkaznictví. Praha: Grada Publishing, a.s., 2012. ISBN 978-80-247-4255-7
- [15] KOVANICOVÁ, Dana. Abeceda účetních znalostí pro každého. Praha: Bova Polygon, 2012. ISBN 978-80-7273-169-5
- [16] KOVANICOVÁ, Dana. Finanční účetnictví: světový koncept IFRS/IAS. Praha: Bova Polygon, 2005. ISBN 80-7273-129-7
- [17] KRAFTOVÁ, Ivana. Kvalitativní stránka účetnictví podle zákona o účetnictví [online]. 2005 [cit. 2013-04-10]. Dostupné z: <http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d1763v1739-kvalitativni-stranka-ucetnich-informaci/>
- [18] KRUPOVÁ, Lenka. IAS v příkladech. Praha: Nakladatelství VOX – Ing. Zdeňka Vostrovská, CSc., 2002. ISBN 80-86324-22-2
- [19] Mezinárodní standardy účetního výkaznictví (IFRS) 2005 včetně Mezinárodních účetních standardů (IAS) a Interpretací k 1. lednu 2005: úplné znění všech Mezinárodních standardů účetního výkaznictví k 1. lednu 2005. Praha: International Accounting Standards Board, 2005. 1 sv., ISBN 80-239-5721-X.
- [20] MLÁDEK, Robert. Postupy účtování podle IFRS = IFRS policies and procedures. Praha: Leges, 2009. ISBN 978-80-87212-13-4
- [21] MLÁDEK, Robert. Světové účetnictví – US GAAP. Praha: Linde Praha, a. s., 2002. ISBN 80-7201-349-1

- [22] ŠEBESTÍKOVÁ, Viola. Opravné položky k majetku [online]. 2009 [cit. 2013-04-10]. Dostupné z: http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d6914v9679-opravne-polozky-k-majetku/?search_query=z%C3%A1sada+opatrnosti&search_results_page=
- [23] PILAŘOVÁ, Ivana. Účetní odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku [online]. 2007 [cit. 2013-04-10]. Dostupné z: http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d2247v2990-ucetni-odpisy-dlouhodobeho-hmotneho-a-nehmotneho-majetku/?search_query=z%C3%A1sada+opatrnosti&search_results_page=
- [24] PricewaterhouseCoopers Česká republika, s.r.o. IAS, US GAAP a české účetní předpisy – podobnosti a rozdíly [online]. ©2002 [cit. 2013-04-20]. Dostupné z: http://gaap-cz.com/main_page/Cz/main/Extra/PwC-IAS-US-GAAP-CNA.pdf
- [25] PROCHÁZKA, David. Koncepční rámec IFRS [online]. ©2013 [cit. 2013-04-15]. Dostupné z: https://webhosting.vse.cz/prochazd/media/Materialy/VSE/1FU486/Koncepcni_ramec.pdf
- [26] REVSINE, Lawrence. Financial reporting & analysis. New York: McGraw-Hill/Irwin, 2012. ISBN 978-0-07-811086-3
- [27] RYNEŠ, Petr. Podvojný účetnictví a účetní závěrka. Olomouc: Anag, 2011. ISBN 978-80-7263-633-4
- [28] SEDLÁČEK, Jaroslav a kolektiv. Základy finančního účetnictví. Praha: Ekopress, s.r.o., 2005. ISBN 80-86119-95-5
- [29] SKÁLOVÁ, Jana. Podvojný účetnictví 2012. Praha: GRADA Publishing 2012. ISBN 978-80-247-4256-4
- [30] STROUHAL, Jiří, ŽIDLICKÁ, Renata, KNAPOVÁ, Bohuslava, CARDOVÁ, Zdenka. Účetnictví 2012, Velká kniha příkladů. Brno: BizBooks, 2012. ISBN 978-80-265-0008-7
- [31] ŠRÁMKOVÁ, Alice, JANOUŠKOVÁ, Martina. Mezinárodní standardy účetního výkaznictví – praktické aplikace. Praha: Institut Svazu účetních, a.s., 2006. ISBN 80-86716-28-7

[32] Účetní zásady [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.alfaucetni.cz/poradna/ucetni-zasady/>

Legislativní prameny

- České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 500/2002 Sb.
- Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení č. 563/1991 Sb., zákona o účetnictví ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví.
- Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, v platném znění.
- Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Seznam příloh

Příloha A: Účtový rozvrh Odborné školy výroby a služeb.....	77
---	----

Příloha A: Účtový rozvrh Odborné školy výroby a služeb

	ODBORNÁ ŠKOLA VÝROBY A SLUŽEB, PLZEŇ, VEJPRNICKÁ 56	Vejprnická 56, 318 00 Plzeň tel: +420 377 823 023 fax: +420 377 823 030 e-mail: info@osvsplzen.cz www.osvsplzen.cz
---	--	---

Směrnice č. 3/2010	Platnost od: 1.1.2012 Platnost do: Nahrazuje:
--------------------	---

Účtový rozvrh

přehled syntetických, analytických a podrozvahových účtů
používaných v účetní jednotce (příspěvkové organizaci)
v účetním období roku 2012

1. Předmět úpravy

1.1. Ustanovení této směrnice vymezuje účtový rozvrh, jehož součástí je přehled syntetických, analytických a podrozvahových účtů používaných v účetní jednotce.

1.2. Povinnost sestavení účtového rozvrhu vyplývá z ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu, ve znění pozdějších předpisů.

2. Účtový rozvrh

Účtová třída 0 – Dlouhodobý majetek

Účtová skupina 01 – Dlouhodobý nehmotný majetek

018.00 – Drobný dlouhodobý nehmotný majetek

Účtová skupina 02 – Dlouhodobý hmotný majetek

021.80 – Stavby – skleník
021.90 – Stavby - jezírko
022.50 – Samostatné movité věci a soubory movitých věcí (DHM)
028.00 – Drobný dlouhodobý hmotný majetek (DDHM – běžné užívání) 3000-40000
028.59 – Drobný dlouhodobý hmotný majetek – učební pomůcky skupina B 3000-40000

Účtová skupina 04 – Nedokončený a pořizovaný dlouhodobý majetek

042.00 – Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek

Účtová skupina 07 – Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku

078.00 – Oprávky k drobnému dlouhodobému nehmotnému majetku

Účtová skupina 08 – Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku

081.80 – Oprávky ke stavbám – skleník
081.90 – Oprávky ke stavbám - jezírko
082.00 – Oprávky k samostatným movitým věcem a souborům movitých věcí (DHM)
082.20 – Oprávky k HIM – chybné zadání do PC programu
088.00 – Oprávky k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku (DDHM – běžné užívání)
088.50 – Oprávky k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku (učební pomůcky skupina B)

Účtová třída 1 – Zásoby a opravné položky

Účtová skupina 11 – Materiál

112.44 – Materiál na skladě – OOPP

Účtová třída 2 – Účty rozpočtového hospodaření, krátkodobý finanční majetek a krátkodobé úvěry a půjčky

Účtová skupina 24 – Ostatní bankovní účty

241.10 – Běžný účet
241.12 – Fond rezervní
241.13 – Fond odměn
241.50 – Fond reprodukce majetku
243.10 – Běžný účet fondu kulturních a sociálních potřeb
245.10 – Jiné běžné účty – PROJEKT 1
245.20 – Jiné běžné účty – PROJEKT 2
245.30 – Jiné běžné účty – PROJEKT 3

Účtová skupina 26 – Peníze

261.10 – Pokladna
262.11 – Peníze na cestě (převod BÚ a pokladna)
262.22 – Peníze na cestě (převod BÚ, FKSP, účty Projekt)
263.20 – Ceniny – stravenky

Účtová třída 3 – Zúčtovací vztahy

Účtová skupina 31 – Krátkodobé pohledávky

311.00 – Odběratelé
314.00 – Krátkodobé poskytnuté zálohy

Účtová skupina 32 – Krátkodobé závazky

321.10 – Dodavatelé

Účtová skupina 33 – Zúčtování se zaměstnanci a institucemi

331.14 – Zaměstnanci
335.34 – Ostatní pohledávky za zaměstnanci – telefonní hovory
335.35 – Ostatní pohledávky za zaměstnanci a žáky
335.40 – Ostatní pohledávky za zaměstnanci – zál. daň r.2010
335.41 – Ostatní pohledávky za zaměstnanci – zál. daň r. 2011
335.42 – Ostatní pohledávky za zaměstnanci – stravování
335.70 – Ostatní pohledávky za zaměstnanci – bývalí žáci – neodvedené daně
336.00 – Zúčtování s institucemi zdravotního pojištění
336.50 – Zúčtování s institucemi sociálního pojištění

Účtová skupina 34 – Zúčtování daní, dotací a ostatní zúčtování

342.20 – Jiné přímé daně – zálohová daň

- 342.30 – Jiné přímé daně – srážková daň
- 347.39 – Závazky ke státnímu rozpočtu – vrácení nevyčerpané zálohy dotace (přímé)
- 348.10 – Pohledávky za rozpočtem územních samosprávních celků – přímá dotace (mzdy)
- 348.20 – Pohledávky za rozpočtem územních samosprávních celků – nepřímá dotace (provoz)
- 348.30 – Pohledávky za rozpočtem územních samosprávních celků – dotace PROJEKT 1
- 348.50 – Pohledávky za rozpočtem územních samosprávních celků – dotace PROJEKT 2
- 348.60 – Pohledávky za rozpočtem územních samosprávních celků – dotace PROJEKT 3
- 348.70 – Pohledávky za rozpočtem územních samosprávních celků – dotace Šablony

Účtová skupina 37 – Jiné krátkodobé pohledávky a závazky

- 374.00 – Přijaté zálohy na dotace – mzdy
- 374.30 – Přijaté zálohy na dotace – dotace PROJEKT 1
- 374.40 – Přijaté zálohy na dotace – dotace PROJEKT 2
- 374.50 – Přijaté zálohy na dotace – dotace PROJEKT 3
- 374.60 – Přijaté zálohy na dotace – dotace Šablony
- 377.20 – Ostatní pohledávky
- 378.10 – Ostatní závazky – zákonné pojištění 4,2 % z platů (úrazové -Kooperativa)
- 378.20 – Ostatní závazky - exekuce
- 378.30 – Ostatní závazky – doplatky (mzdy)
- 378.40 – Ostatní závazky

Účtová skupina 38 – Přechnodné účty aktiv a pasiv

- 381.00 – Náklady příštích období
- 384.00 – Výnosy příštích období (nepřímá dotace -provoz)
- 388.00 – Dohadné účty aktivní (přímá dotace - mzdy)

Účtová třída 4 – Jmění, fondy, výsledek hospodaření, rezervy, dlouhodobé závazky a pohledávky, závěrečné účty a zvláštní zúčtování

Účtová skupina 40 - Jmění účetní jednotky

- 401.00 – Jmění účetní jednotky – fond dlouhodobého majetku k 1.1. - PS
- 401.01 – Jmění účetní jednotky – fond dlouhodobého majetku – běžný rok
- 401.02 – Jmění účetní jednotky – fond oběžných prostředků
- 401.10 – Jmění účetní jednotky – pořízení dl.hm.majetku (zdroj krytí)
- 403.50 – Dotace na pořízení dl.majetku – z rozpočtu územních sam.celků

Účtová skupina 41 – Fondy účetní jednotky

- 411.10 – Fond odměn – PS
- 411.11 – Fond odměn
- 412.10 – Fond kulturních a sociálních potřeb k 1.1 – PS
- 412.11 – Fond kulturních a sociálních potřeb – měsíční přiděl
- 412.22 – Fond kulturních a sociálních potřeb- výdaje stravování zaměstnanců (stravenky)
- 412.23 – Fond kulturních a sociálních potřeb – rekreace, zájezdy
- 412.24 – Fond kulturních a sociálních potřeb- náhradní plnění, kultura
- 412.26 – Fond kulturních a sociálních potřeb – peněžní dary
- 412.30 – Fond kulturních a sociálních potřeb – nepeněžní dary
- 413.10 – Fond rezervní tvořený ze zlepšeného hospodaření k 1.1.- PS
- 413.11 – Fond rezervní tvořený ze zl. hospodaření
- 413.23 – Fond rezervní - čerpání
- 414.10 – Fond rezervní k 1.1. - PS
- 414.12 - Fond rezervní – nespotebované dotace z rozpočtu EU

- 416.10 – Fond reprodukce majetku k 1.1 - PS
- 416.11 – Fond reprodukce majetku – tvorba z účtování odpisů
- 416.17 – Fond reprodukce majetku – převody z rezervního fondu
- 416.24 – Fond reprodukce majetku – čerpání

Účtová skupina 43 – Výsledky hospodaření

- 431.30 – Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení – hlavní činnost

Účtová skupina 45 – Dlouhodobé závazky

- 459.00 – Ostatní dlouhodobé závazky – komisaři (zkoušky)

Účtová skupina 49 – Závěrkové účty a zvláštní zúčtování

- 491.00 – Počáteční účet rozvahový
- 492.00 – Konečný účet rozvahový

Účtová třída 5 – Náklady

Účtová skupina 50 – Spotřebované nákupy

- 501.01 – Spotřeba materiálu – PHM
- 501.05 – Spotřeba materiálu – zahradníci
- 501.06 – Spotřeba materiálu - kuchaři
- 501.07 – Spotřeba materiálu – drobný materiál
- 501.09 – Spotřeba materiálu – OOPP
- 501.10 – Spotřeba materiálu – učebnice
- 501.11 – Spotřeba materiálu – učební pomůcky
- 501.12 – Spotřeba materiálu – hyg.potřeby
- 501.13 – Spotřeba materiálu – kancelářské potřeby
- 501.40 – Spotřeba materiálu – doplňková činnost

- 502.00 – Spotřeba energie – voda škola
- 502.10 – Spotřeba energie – teplo škola
- 502.20 – Spotřeba energie – elektrická energie škola
- 502.30 – Spotřeba energie – voda skleník
- 502.40 – Spotřeba energie – teplo skleník
- 502.50 – Spotřeba energie – elektrická energie skleník

Účtová skupina 51 – Služby

- 511.00 – Opravy a udržování
- 512.00 – Cestovné
- 513.00 – Náklady na reprezentaci – fond ředitele školy
- 518.01 – Ostatní služby spojené s nájmem
- 518.03 – Poštovné
- 518.04 – Režie obědů žáků na OV
- 518.05 – Vzdělávání, školení, semináře
- 518.11 – Telefonní poplatky
- 518.12 – Nájem nebyt. prostory
 - 518.40 – Ostatní služby
 - 518.50 – Bankovní poplatky

Účtová skupina 52 – Osobní náklady

- 521.10 – Mzdové náklady – pedagogové
- 521.11 – Mzdové náklady – nepedagogové
- 521.20 – Ostatní osobní náklady - pedagogové
- 521.22 – Ostatní osobní náklady (žáci, DPČ)
- 521.23 – Náhrada nemoc
- 524.00 – Zákonné zdravotní pojištění
- 524.50 – Zákonné sociální pojištění
- 525.03 – Jiné sociální náklady – zákonné pojištění 4,2 % z platů (úrazové - Kooperativa)
- 527.10 – Zákonné sociální náklady – příspěvek na stravování zaměstnanců
- 527.20 – Zákonné sociální náklady – měsíční přiděl FKSP 1%

Účtová skupina 53 – Daně a poplatky

- 538.00 – Jiné daně a poplatky – správní poplatky
- 538.01 – Jiné daně a poplatky – dálniční známky

Účtová skupina 54 – Ostatní náklady

- 542.10 – Jiné pokuty a penále – Zdravotní pojišťovna
- 542.20 – Jiné pokuty a penále – PROJEKT 1,2 pokuta
- 549.00 – Ostatní náklady z činnosti – komisaři (zkoušky)
- 549.09 – Ostatní náklady z činnosti – povinné ručení (pojistné)
- 549.10 – Ostatní náklady z činnosti – spoluúčast (náhrada škody z poj.události)

Účtová skupina 55 – Odpisy, rezervy a opravné položky

- 551.00 – Odpisy dlouhodobého majetku
- 558.10 – DDHM 500-3000 (OE)
- 558.20 – DDHM 3000-20000
- 558.30 – DDHM 20000-40000
- 558.40 – Učební pomůcky 500-3000 (OE)
- 558.50 – Učební pomůcky 3000-20000
- 558.60 – Učební pomůcky 20000-40000
- 558.70 – DNHM do 7000
- 558.80 – DNHM 7000-60000

Účtová skupina 59 – Daň z příjmů

- 591 – Daň z příjmů

Účtová třída 6 – Výnosy

Účtová skupina 60 – Výnosy z vlastních výkonů a zboží

- 601.00 – Tržby za vlastní výrobky – práce žáků
- 601.10 – Tržby za produktivní činnost žáků - kuchaři
- 601.20 – Tržby za produktivní činnost žáků – zahradníci
- 601.30 – Tržby za produktivní činnost žáků – pečovatelské práce
- 601.40 – Tržby za produktivní činnosti žáků – prodavačské práce

Účtová skupina 64 – Ostatní výnosy

- 645.00 – Tržby z prodeje dlouhodobého hmotného majetku
- 646.00 – Tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného majetku
- 648.00 – Čerpání investičního fondu
- 649.00 – Ostatní výnosy z činnosti – nedaňové

- 649.01 – Ostatní výnosy z činnosti - ostatní
- 649.02 – Ostatní výnosy z činnosti – (ztráta učebnic, OL, ŽK, VL apod.)
- 649.03 – Ostatní výnosy z činnosti – startovné
- 649.31 – Ostatní výnosy z činnosti – použití auta
- 649.40 – Ostatní výnosy z činnosti – doplňková činnost

Účtová skupina 66 – Finanční výnosy

- 662.00 – Úroky

Účtová skupina 67 – Výnosy z nároků na prostředky státního rozpočtu, rozpočtů územních samosprávních celků a státních fondů

- 672.10 – Výnosy z nároků na prostředky rozpočtů územn.sam.celků – přímá dotace (mzdy)
- 672.11 – Výnosy z nároků na prostředky rozpočtů územn.sam.celků - účelové dotace
- 672.15 – Výnosy z nároků na prostředky rozpočtů územn.sam.celků – nepřímá dotace (provoz)
- 672.16 – Výnosy z nároků na prostředky rozpočtů územn.sam.celků – dotace PROJEKT 1
- 672.17 – Výnosy z nároků na prostředky rozpočtů územn.sam.celků – dotace PROJEKT 2
- 672.18 – Výnosy z nároků na prostředky rozpočtů územn.sam.celků – dotace PROJEKT 3

Účtová třída 7. a 8. - Vnitropodnikové účetnictví

Príspevkové organizace mohou využít tyto účtové třídy pro vedení účetnictví nákladů a výnosů podle činnosti nebo vnitroorganizačních útvarů

Účtová třída 9 – Podrozvahové účty

- 901.53 – Podrozvahový účet nehmotného majetku – OE
- 902.00 – Podrozvahový účet hmotného majetku – OE (500-3000)
- 902.59 – Podrozvahový účet hmotného majetku – učební pomůcky skupiny A (500-3000)
- 903.00 – Podrozvahový účet – najatý majetek
- 999.00 – Vyrovnávací účet k podrozvahovým účtům

Kontrolu dodržování této směrnice vykonává ředitel účetní jednotky nebo jím pověřený pracovník kontroly.
Tato směrnice nabývá účinnosti dnem schválení.

Dne:

.....
Mgr. et Bc. Hana Krýslová
ředitelka Odborné školy výroby a služeb, Plzeň

Abstrakt

MENCLOVÁ, L. *Zásada opatrnosti v účetnictví*. Diplomová práce. Plzeň: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 84s., 2013

Klíčová slova: účetní zásady, zásada opatrnosti, rezervy, opravné položky, odpisy, oceňování

Předložená diplomová práce pojednává o zásadě opatrnosti v účetnictví. Zásada opatrnosti představuje jednu ze všeobecně uznávaných zásad dodržovanou nejen v českém účetnictví, ale i v mezinárodním účetnictví. První kapitola této diplomové práce se zabývá účetními systémy, které jsou rozdělené do čtyř základních modelů se společnými vlastnostmi. V této kapitole je pozornost věnována i všeobecným účetním zásadám dodržovaných v ČR i ve světě. Zásada opatrnosti je dopodrobna vysvětlena v následující kapitole. Dále je pozornost věnována nástrojům zásady opatrnosti, mezi které patří rezervy, opravné položky, odpisy a oceňování majetku. Tyto nástroje jsou uvedeny jak z pohledu české legislativy, tak i z pohledu IFRS a US GAAP. Praktická část je rozdělená do dvou kapitol. První kapitola je zaměřená na rezervy a opravné položky ve vztahu k zásadě opatrnosti. Druhá kapitola se zabývá odpisy ve zvoleném podniku.

Abstract

MENCLOVÁ, L. *Precautionary principle in accounting*. Master thesis. Pilsen: Faculty of economic ZČU in Pilsen, 84 p., 2013

Key words: accounting principles, precautionary principle, provisions, allowances, depreciation, measurement

The submitted master thesis deals with the precautionary principle in accounting. Precautionary principle is one of the generally accepted principles followed, not only in the Czech accounting, but also in international accounting. The first chapter of this thesis deals with the accounting systems, which are divided into four basic models with common characteristics. In this chapter, attention is paid to general accounting principles followed in the Czech Republic and in the world. Precautionary principle is explained in detail in the following chapter. Attention is also paid to the precautionary principle instruments, including provisions, allowances, depreciation and measurement. These instruments are presented from the perspective of the Czech legislation, as well as from the perspective of IFRS and US GAAP. The practical part is divided into two chapters. The first chapter is focused on provisions and allowances in relation to the precautionary principle. The second chapter deals with the depreciation in the selected company.